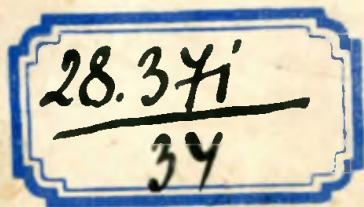

З Б И Р К А З А К О Н А

ИЗДАВАЧКОГ И КЊИЖАРСКОГ ПРЕДУЗЕЋА ГЕЦА КОН А. Д

Св. 58:

У Р Е Д Б А

О

Д Р Ж А В Н О М Р А Ч У Н О В О Д С Т В У

Народна библиотека
'РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ'

30 СР 657

УРЕДБА о државн

600000101

ПЕСКОВАЦ

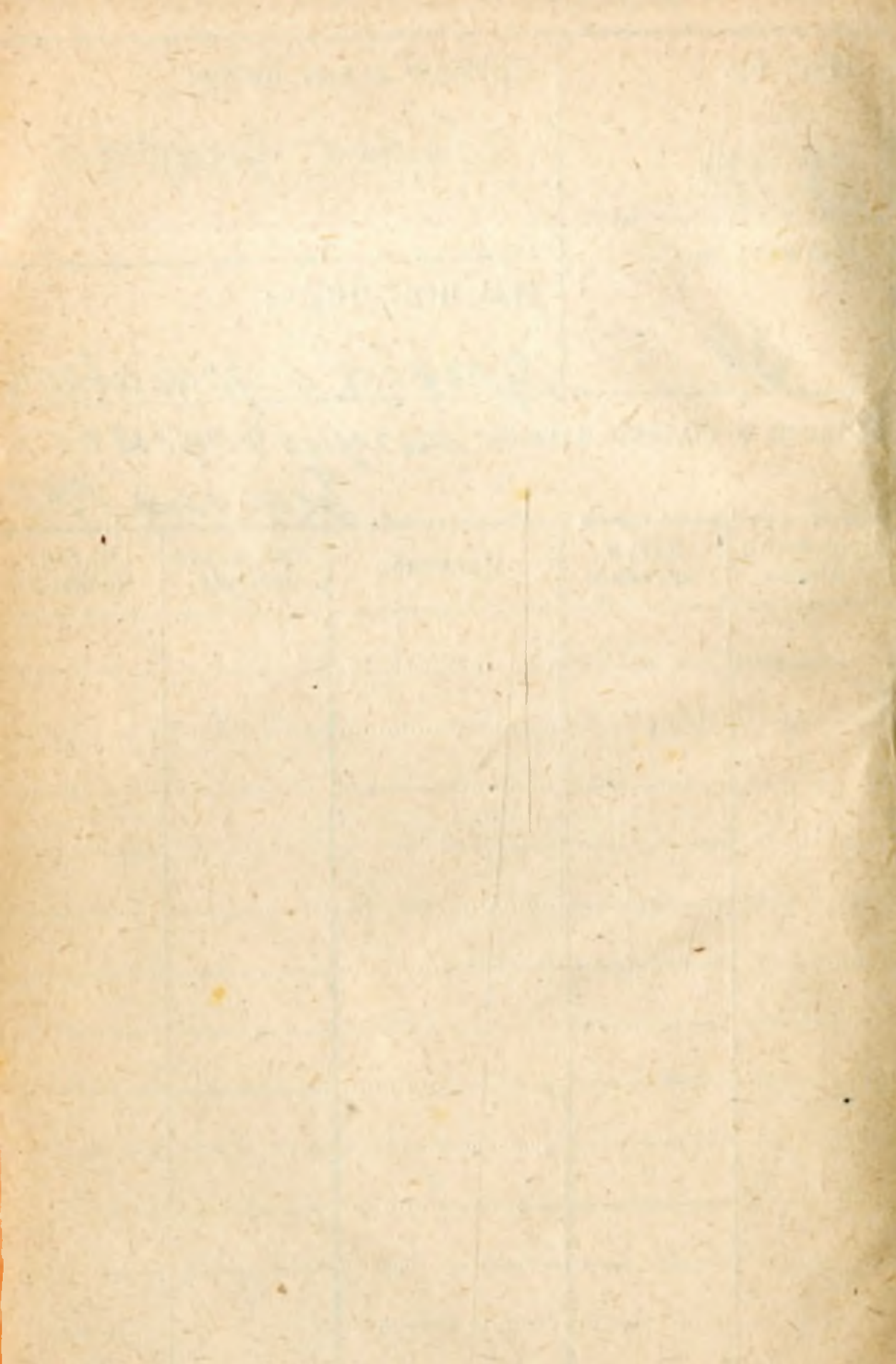
COBISS o

Б Е О Г Р А Д

ИЗДАВАЧКО И КЊИЖАРСКО ПРЕДУЗЕЋЕ ГЕЦА КОН А. Д.

12 КНЕЗ МИХАИЛОВА УЛИЦА 12

1 9 4 1

а/ 101

657(4971)(0941)

БИБЛИОТЕКА ЗАКОНА

ИЗДАВАЧКОГ И КЊИЖАРСКОГ ПРЕДУЗЕЋА ГЕЦА КОН А. Д.

Бр. 58:

ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА
РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ
ПЕСКОВАЦ

УРЕДБА О ДРЖАВНОМ РАЧУНОВОДСТВУ

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
ГРАДА БЕОГРАДА

Бр. 28.371

Скрука

34

БЕОГРАД

ИЗДАВАЧКО И КЊИЖАРСКО ПРЕДУЗЕЋЕ ГЕЦА КОН А. Д.

12 КНЕЗ МИХАИЛОВА УЛИЦА 12

1941

Приредио за штампу
ЉУБ. РАДОВАНОВИЋ
адвокат у Београду

УРЕДБА
О
ДРЖАВНОМ РАЧУНОВОДСТВУ

Мс бр. 316 од 7 марта 1941

Служб. новине бр, 55 од
10 марта 1941. Дод. XXVII стр
509.

Штампарија
ДРАГ. ГРЕГОРИЋА
Београд

На основу члана 1 Уредбе о изменама постојећих прописа и доношењу нових М.с.бр. 1118 од 16 септембра 1939, а по предлогу министра финансија, Министарски савет прописује

У Р Е Д Б У

О

ДРЖАВНОМ РАЧУНОВОДСТВУ

која гласи:

УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

§ 1

Државно рачуноводство обухвата:

- 1) израду и извршење државног буџета;
- 2) полагање рачуна о државним расходима и приходима, о стању државне имовине и о стању, расходима и приходима државних фондова и заклада, као и пословање државних благајна;
- 3) закључивање уговора и погодаба који за државу повлаче расходе или дају приходе;
- 4) управљање и руковање државном имовином и имовином државних фондова и заклада;

- 5) пословање самосталних државних установа, и
6) контролу над предњим радњама.

§ 2

(1) Државно рачуноводство стоји под врховном управом и надзором министра финансија, уколико то одредбама ове уредбе није друкчије одређено.

(2) Министар финансија прописује и одобрава правилнике и упутства као и књиге и обрасце за једнообразно вођење послова из § 1 код свих министарстава и других државних надлештава, самосталних државних установа и државних фондова и заклада.

§ 3

Сва државна надлештва и самосталне државне установе које управљају државном имовином, или врше расходе, или прикупљају приходе у име државе, као и државни фондови и закладе, дужни су стално извештавати министра финансија о тим пословима, а по упутствима и наређењима која он издаје.

§ 4

За све државне службенике, којима су поверени рачунски или благајнички послови као и за све руковоаоце државном имовином важе дисциплински прописи који важе за службенике Министарства финансија.

§ 5

Рад свих органа који врше службу државног рачуноводства подлежи врховном надзору Главне контроле по одредбама Закона о главној контроли, уколико овом уредбом није друкчије одређено.

§ 6

Сви наредбодавци, рачунопологачи, руковођаоци, као и сви остали државни органи, који учествују у извршењу ове уредбе одговарају по Закону о главној контроли за штету коју буду држави причинили. Као штета за државу сматрају се и сви износи који буду исплаћени противно одредбама § 50 став 1.

ГЛАВА I

Државни буџет

1 Основне одредбе

§ 7

(¹) Државним буџетом се за време од једне године дана предвиђају, претходно одобравају и претходно распоређују сви државни расходи и приходи.

(²) Изузетно, само у случајевима предвиђеним овом уредбом, могу постојати државни расходи и приходи ван оних који су одобрени

државним буџетом, али и они морају бити показани у државном завршном рачуну.

(³) Државни буџет мора бити јаван и чинити једну целину.

§ 8

(1) Време за које се предвиђају, одобравају и распоређују државни расходи и приходи зове се буџетска година. Она почиње 1 јануара, а свршава се 31 децембра исте године.

(2) Време за које се сви рачуни о расходима и приходима једне буџетске године морају закључити зове се рачунска година. Она почиње када и буџетска година, а траје три месеца дуже.

§ 9

(1) Државни буџет одобрава Народно претставништво.

(2) Министар финансија подноси предлог буџета са својим експозеом Народној скупштини најдаље за месец дана од дана њеног састанка у редован сазив.

(³) Буџет се одобрава по партијама.

(⁴) Народна скупштина не може предложене партије увећавати, а може их смањивати и изостављати.

(⁵) Ако нови буџет не буде одобрен до 1 јануара могу се законом одобравати дванаестине за један или више месеци.

(⁶) Ако је народна скупштина распуштена пре него што је буџет одобрен, буџет истекле

буџетске године продужује се указом за четири месеца. Ако се у том року буџет не одобри, може се буџет протекле године указом продужити до краја нове буџетске године.

§ 10

Државни буџет се састоји из финансијског закона и предрачуна расхода и прихода.

§ 11

(1) Финансијски закон садржи одредбе које се тичу државних расхода и прихода предвиђених у предрачуну као и државног газдинства уопште.

(2) Финансијски закон мора садржавати одредбе којима се:

1) одређује за коју се буџетску годину буџет доноси;

2) одобрава укупан износ расхода и прихода и утврђује њихова разлика;

3) предвиђа начин покрића предрачунског мањка (§ 34), и

4) одређује највећи износ благајничких бонова и записа у смислу §§ 105 и 107.

(3) Ако се финансијским законом одобрава један расход, мора се њиме предвидети и покриће тога расхода.

(4) По истеку буџетске године престају важити све одредбе финансијског закона.

(5) Измене и допуне постојећих закона као и уредбе, правилници и уговори донети одно-

§ 11 и 12 Уредба о држ. рачуноводству

сно закључени на основу овлашћења финансијског закона остају на снази и по истеку буџетске године у којој је овлашћење дато, али је за њихове доцније измене потребно доношење новог закона односно новог законског овлашћења.

По досадањем Закону о држ. рачуноводству није било предвиђено, да фин. закон може садржати одредбе и овлашћења, која нису у вези са извршењем буџета. Пракса је, међутим, мимо тога поступала, па су наши финансиски закони обично садржавали велики број овлашћења за измене многих закона, за доношење уредаба, као и саме измене појединих закона. У пракси је било различитих гледишта о трајању важности оваквих одредаба.

У ст. 4 и 5 § 11 ове Уредбе, у вези са § 13 ово питање је решено изричном одредбом, да све одредбе фин. закона, па и овлашћења која он садржи, важе док траје буџетска година, с тим да прописи, донети на основу тих овлашћења имају сталну важност, док се не измене или укину.

Исто тако имају трајну важност, сагласно уосталом и општим начелима законодавног поступка, све измене и допуне постојећих закона, извршене кроз финансијски закон.

§ 12

Финансијским законом не може се унапред чинити распоред вишка (суфицита) који

би се предвидео у предрачуну расхода и прихода. Исто тако финансијским законом не може се чинити распоред вишкова прихода који буду остварени преко предрачуном предвиђених прихода, нити распоред остварених уштеда по буџету, уколико овом уредбом није друкчије одређено.

§ 13

У случају да се одобре дванаестине или продужи важење буџета (§ 9 став 5 и 6) важе само оне одредбе дотадашњег финансијског закона за које се у закону односно указу означи да остају на снази, а њихово важење престаје саобразно § 11 став 4 по истеку времена за које су дванаестине одобрене, односно за које је важење буџета продужено.

§ 14

(¹) Сви расходи и приходи државни, ма по коме основу постојали и макакве врсте били, морају се унети у предрачун расхода и прихода државног буџета.

(²) У предрачуну расхода и прихода државног буџета расходи и приходи предвиђају се у бруто износу.

§ 15

(¹) Расходи и приходи у предрачуну излажу се по разделима, главама, партијама и

позицијама. Износи позиција збирају се у износе партија.

(2) У предрачуну расхода и прихода партије се означају непрекидним редним бројевима од почетка до краја предрачуна.

(3) Свака партија садржи расходе односно приходе само једне исте врсте. Партије се деле на позиције које се не могу даље расчлањавати.

§ 16

(1) Расходи који се распоређују у предрачуну расхода деле се на: редовне, нередовне и инвестиционе.

(2) Редовни расходи служе за подмирење сталних државних потреба неопходних за обезбеђење правилног тока целокупног државног газдинства у току једне године, било да се ови расходи појављују сваке године или периодично. Редовним расходима сматрају се и сви они расходи на које је држава обавезана законом, уговором или извршном пресудом.

(3) Редовни се расходи деле на личне и материјалне. У личне расходе улазе они расходи који потичу из законских прописа којима су регулисане припадности државних службеника и примања осталих државних платежника. У материјалне расходе улазе они расходи који служе за прибављање ствари и других сретстава потребних за обезбеђење редовног пословања, као и издаци на радничке наднице.

(4) Нередовни су они расходи који служе

за подмирење повремених државних потреба по слободној оцени наредбодавца.

(5) Инвестициони су они расходи којима се увећава вредност државне имовине у непокретним и покретним непотрошним стварима.

(6) Ближе одредбе о подели расхода, према начелима изложеним у претходним ставовима, прописује министар финансија сваке године упутствима за састав предлога државног буџета.

§ 17

(1) Износи до којих се предрачуном предвиђени расходи могу ангажовати (§ 40) претстављају кредите отворене за подмирење односних државних потреба.

(2) У засебном разделу предрачуна расхода предвиђа се буџетска резерва која служи како за повећање предвиђених расхода који се у току извршења буџета покажу као недовољни, тако и за подмирење расхода који се у предрачуну нису могли предвидети. У првом случају ова се резерва зове „буџетска резерва за недовољно предвиђене расходе“, а у другом „буџетска резерва за непредвиђене расходе“.

§ 18

Државне обавезе створене новом законском одредбом у току трајања једне буџетске године морају имати предвиђено покриће у

самом закону. Овакви се расходи и приходи показују засебно у државном завршном рачуну расхода и прихода дотичне буџетске године. Ако за створене нове законске обавезе ни у закону ни у буџету нема предвиђеног покрића њихово се извршење одлаже до обезбеђења потребних сретстава.

Одредба § 18 има за циљ да заштити редовно финансирање, предвиђено буџетом и спречи ангажовање обавеза без унапред одређеног покрића. Сам начин, на који се ово постиже, мало је необичан. Јер у случају, који се овде предвиђа било би обустављено извршење закона и ако је он иначе ступио у живот. Створена је тиме једна нова категорија закона: обустављени закон.

§ 19

Уколико за разлику на курсу нису предвиђени посебни расходи она ће се стављати на терет расхода који су намењени подмирењу главне потребе.

§ 20

(1) Приходи који се предвиђају предрачуном деле се, према изворима из којих потичу, на редовне и нередовне.

(2) Редовни су приходи они који потичу из сталних финансијских извора. Нередовни приходи потичу из несталних извора и појављују се повремено.

(³) Нередовни приходи имају се у предрачуноу показати одвојено од редовних.

§ 21

Предрачуном расхода и прихода нити се стичу нити губе права.

2 Израда државног буџета

§ 22

При изради предрачуна расхода и прихода утврђују се прво расходи па потом приходи.

§ 23

(¹) У личним расходима показују се звања државних службеника и осталих платезника као и број места у тим звањима према стварној потреби, а у границама законске систематизације звања и места.

(²) Начин на који ће се показати принадежности државних службеника у предрачуноу расхода утврђује министар финансија.

(³) Предрачуном расхода не могу се заводити звања која нису предвиђена постојећим законима, нити се могу мењати положајне групе односно чинови и класе појединих звања, нити повећавати принадежности.

§ 24

Расходи за личне и породичне пензије показују се у предрачуноу расхода у засебном

§ 25 и 26 Уредба о држ. рачуноводству

разделу према стварном стању и то у глобалним износима за сваки ресор посебно. У истом разделу показују се расходи за пензионисање у току буџетске године и то у глобалном износу за све државне службенике као и расходи за инвалидске потпоре, плате министара и државних службеника на расположењу и законским прописима признате помоћи, потпоре, издржавања и народна признања.

§ 25

У материјалним расходима морају се по засебним партијама показати:

- 1) канцеларијски трошкови;
- 2) оправке, одржавање и чишћење зграда и инвентара;
- 3) огрев и осветљење;
- 4) кирије-закупи;
- 5) наднице радника;
- 6) набавка одела за послугу и стражаре;
- 7) одржавање и снабдевање аутомобила, кола и других превозних средстава;
- 8) путни и сеобни трошкови;
- 9) транспортни трошкови;
- 10) осигурања, и
- 11) награде, потпоре, помоћи и субвенције.

§ 26

Инвестициони расходи показују се у предрачуну расхода по засебним партијама на основу одобрених планова и предрачуна. Од

овога се изузимају расходи за набавку инвентарских предмета, који се предвиђају према приближној процени у глобалним износима.

§ 27

Расходи по уговорима, по којима се плаћања имају вршити у току више буџетских година, показују се у предрачуну расхода у уговореним годишњим износима и то у делу коме припадају према подели у § 16, а у тексту дотичне партије односно позиције мора се означити на основу кога се уговора расход предвиђа као и укупан уговорени износ.

§ 28

Расходи за поверљиве циљеве и достојније заступање државних интереса уносе се као засебне партије редовних расхода: Претседништва министарског савета, Министарства иностраних послова, Министарства унутрашњих послова и Министарства војске и морнарице. Сви се ови расходи врше под надзором претседника Министарског савета и не подлеже прегледу Главне контроле.

По досадашњем закону није био предвиђен поверљиви кредит за претседништво Мин. савета, али је такав кредит одобран финансијским законима. Претседништво Мин. савета у овој одредби схваћено је свакако шире и оно обухвата претседника и потпретседника Мин. савета, пошто обојица располажу поверљивим кредитом.

Одредба, да се поверљиви кредит троши под надзором Претседника Мин. савета, која је постојала и у досадашњем закону, у пракси је добила само начелан карактер.

§ 29

Расходи који се предвиђају за покриће губитака самосталних државних установа показују се по засебним партијама.

§ 30

У случају да се расходи изазвани једним законом услед техничких тешкоћа не би могли предвидети по подели из § 16, може се у предрачун унети глобалан расход за увођење у живот тога закона. Ако би овакав закон повлачио расходе у више предрачунских раздела показате се глобалан расход у разделу Врховне државне управе, иначе у разделу онога ресора у чију надлежност спада извршење тога закона. У оба случаја глобалан расход се има показати у засебној глави, а финансијски закон мора садржати одредбе на што се он може употребити.

§ 31

(¹) Приходи се уносе у предрачун прихода с обзиром на приходе остварене у последњој закљученој рачунској години. Отступање од овог правила мора се нарочито образложити у објашњењима предрачунских пре-

длога појединих министарстава као и у експозеу министра финансија.

(²) Приходи, који се добијају на основу уговора уносе се у предрачун прихода у уговореним износима.

§ 32

(1) Министар финансија издаје, према начелима ове уредбе, сваке године упутства за израду предлога државног буџета, одређује који се прилози и докази имају прикључити и утврђује рокове за подношење предлога од стране ресорних министара.

(2) Ресорни министри морају своје предлоге подносити у утврђеном року министру финансија и пропратити их општим образложењем стварних потреба своје управне гране, као и посебним образложењем за сваку партију расхода и прихода, а нарочито морају образложити свако повећање расхода према претходном предрачуну и доказати њихов законски основ и стварну потребу.

§ 33

(1) На основу предлога појединих министара министар финансија саставља предлог државног буџета.

(2) При изради предрачуна расхода и прихода министар финансија се мора старати, да се редовни расходи имају покрити редовним приходима и да се укупни расходи морају кретати у границама предвиђених прихода.

(3) Израђен предлог државног буџета министар финансија подноси Министарском савету на преглед и коначно утврђивање.

§ 34

Ако при изради предрачуна расхода и прихода министар финансија не успе да изведе равнотежу смањењем расхода, мора у финансијском закону предвидети начин на који ће се покрити предрачунски мањак (§ 11 став 2 тачка 3). Овај се мањак ниуком случају не сме прикривати већ се мора јасно показати у предрачуну.

§ 35

Уз предрачун расхода и прихода израђује се и посебан преглед (рекапитулација) свих државних расхода и прихода по делима.

§ 36

(1) Државни буџет се израђује у два оригинална примерка и по добивеној санкцији један се чува у Главној контроли а други у Министарству финансија.

(2) Државни буџет се има обнародовати у „Службеним новинама” Краљевине Југославије. У случају техничке немогућности министар финансија може обнародовати само финансијски закон и посебан преглед (рекапитулацију) предрачуна расхода и прихода за дотичну буџетску годину.

3 Извршење државног буџета

§ 37

Без одобреног или продуженог буџета не могу се чинити расходи.

§ 38

(¹) Одобрени предрачун расхода извршују надлежни наредбодавци одлуком о ангажовању расхода и наредбом за исплату.

(²) За извршење предрачуна расхода наредбодавци су министри, а банови у кругу своје надлежности која је законом предвиђена.

(³) Наредбодавци могу своје наредбодавно право пренети писменом одлуком на помоћне наредбодавце, уколико то овом уредбом није ограничено.

(⁴) Надлежни наредбодавци извршују предрачун расхода под врховним надзором министра финансија.

§ 39

(¹) Одлука о ангажовању расхода је сваки акт којим надлежни наредбодавац ствара обавезу за државу.

(²) Одлука о ангажовању расхода садржи:

1) партију у којој је предвиђен расход за подмирење обавезе која се ствара;

2) износ отвореног кредита на терет кога се ангажовани расход има извршити, и

3) износ који претставља обавезу за државу.

(3) Износ ангажованог расхода не може се прекорачити изузев случаја из § 176.

(4) Одлука о ангажовању расхода доставља се надлежном рачуноводству ради увођења у контролник кредита (§ 68 став 1 тачка 1).

§ 40

(1) Расходи по предрачуна расхода не могу се ангажовати без претходно отвореног кредита.

(2) Кредити се отварају и затварају по партијама предрачуна расхода одлуком министра финансија на захтев надлежног наредобдавца. Време за које се кредити отварају као и поступак за отварање и затварање кредита прописује министар финансија у сагласности са претседником Министарског савета.

(3) Расходи се могу ангажовати само у границама отвореног кредита.

(4) Надлежни наредбодавци су дужни да воде посебан контролник отворених кредита и ангажованих расхода.

§ 41

У случају да се државни расходи имају вршити на основу закона о буџетским дванаестинама (§ 9 став 5) или на основу указа о продужењу буџета истекле буџетске године (§ 9 став 6), Министарски савет може одобрити вршење ангажовања расхода независно од из-

носа овако одобрених расхода, с тим да ангажовани износ не сме прећи висину укупног годишњег расхода. Исплате по овим расходима имају се вршити само у границама отвореног кредита. Укупан износ годишњег расхода утврђује се према износу одобрене, односно продужене дванаестине.

§ 42

(1) Наредбом за исплату надлежни наредбодавац у границама ангажованог расхода утврђује извршење једног рада, службе или уговора и износ плаћања, а на основу исправа којима се то утврђује. Ове правдајуће исправе саставни су део наредбе за исплату.

(2) Наредба за исплату мора садржати: коме и на име чега се плаћање врши, бруто износ који се има исплатити, одбитке, предрачанску партију и позицију, акт којим је кредит отворен, место и начин плаћања, а наредба коју издаје помоћни наредбодавац још и број одлуке о преносу наредбодавног права.

(3) Надлежни наредбодавац је дужан уз наредбу за исплату доставити надлежном рачуноводству одлуку о ангажовању расхода са свима исправама на основу којих је наредба издата.

§ 43

Код личних расхода одлука надлежног наредбодавца о службеном односу претставља одлуку о ангажовању расхода.

§ 44

(1) У погледу ангажовања материјалних и инвестиционих расхода важе одредбе главе III.

(2) Ангажовање расхода на наднице радника врши се одлуком о пријему на рад.

(3) Кад плаћање материјалних и инвестиционих расхода, по самом уговору на основу кога се врши, доспева преко рока из § 48 став 2 и на тај начин се и расходи провлаче кроз више буџетских година, одлука о ангажовању расхода мора садржати износ целокупне обавезе и износ који терети предрачун оне године у којој је донета одлука о ангажовању. У наредним буџетским годинама ови се расходи извршују само наредбом за исплату, уколико су за дотичну годину предвиђени расходи саобразно § 27.

§ 45

Ако државна обавеза није створена одлуком о ангажовању расхода (§ 39) већ законом или судском пресудом, надлежни наредбодавац извршује расходе који су на тај начин ангажовани само наредбом за исплату.

§ 46

(1) Код радова у режији наредбодавци (§ 38 став 2) извршују расходе одлуком о ангажовању и наредбом за исплату.

(²) Ангажовање се врши одлуком наредбодавца којом одређује да се извесан посао изврши у режији (§ 180 став 4).

(³) На основу одлуке из претходног става може наредбодавац, у границама ангажованог расхода, издавати наредбе за привремену исплату потребних износа надлештву, односно режисеру, коме је извршење посла поверено, а под условом накнадног обрачуна.

(⁴) У року од 15 дана по свршеном послу надлештва односно режисери дужни су о утрошку примљених износа поднети наредбодавцу правдајућа документа на основу којих он издаје наредбу за исплату (§ 42 став 2 и 3).

(⁵) Ако посао који се обавља у режији не би био завршен до краја буџетске године, надлештво односно режисер дужни су све привремено примљене износе, које не могу оправдати уредним документима, одмах вратити надлежној благајни. По тако започетим пословима могу се издавати наредбе за исплату по § 48 став 3. У случају да посао не буде завршен ни до краја другог месеца по истеку буџетске године, наредбодавац има право да за даље режијско пословање изда нову наредбу за привремену исплату на терет текуће буџетске године ако је предрачуном за те послове одобрен расход.

(⁶) У погледу преноса наредбодавног права за послове из претходних ставова важи одредба § 49 став 5.

§ 47

Одредбе § 46 имају се сходно применити и у случају када режисери исплаћују личне

принадлежности или наднице радника (§ 16 став 3).

§ 48

(1) На терет расхода одобрених предрачуном једне буџетске године могу се кредити отварати и расходи ангажовати само у току те буџетске године.

(2) Одлуке о ангажовању расхода (§ 39 став 1) могу се доносити до краја односне буџетске године. По истеку буџетске године не могу се отварати кредити нити ангажовати расходи као ни вршити регистровање по § 39 став 4.

(3) Из отворених кредита до краја буџетске године наредбе за исплату могу се издавати до краја другог месеца по истеку буџетске године а исплате вршити до краја рачунске године.

(4) Са ангажованим расходима за које наредба за исплату није издата у року из претходног става поступа се по § 76.

§ 49

(1) Помоћни наредбодавци могу бити помоћници министара, начелници одељења министарстава, старешине надлештава подручних министарству, старешине самосталних државних установа и њихови помоћници и начелници, као и старешине, помоћници и начелници установа и извршних јединица подређених самосталним државним установама. Помоћници банова, начелници одељења банских управа

и старешине надлештава и установа подређених банским управама могу бити помоћни наредбодавци уколико су банови специјалним законима овлашћени за извршење предрачуна расхода. Код војске и морнарице као помоћни наредбодавци могу бити још и старешине административних органа 1, 2 и 3 степена.

(²) Пренос наредбодавног права може бити потпун или делимичан. У случају делимичног преноса наредбодавац преноси на помоћног наредбодавца само право издавања наредбе за исплату.

(³) Код нередовних расхода преношење на потпун или делимичан. У случају делимичног Изузетно може наредбодавац пренети потпуно наредбодавно право за нередовне расходе на управе самосталних државних установа.

(⁴) Преношењем права доношења одлука о службеним односима државних службеника, контрактуалних чиновника, хонорарних службеника, дневничара и надничара преноси се и потпуно наредбодавно право за односне личне расходе.

(⁵) Код радова у режији може бити само делимичан пренос наредбодавног права изузев случаја из § 147 тачка 2, у коме може бити и потпун пренос.

§ 50

(1) Предрачуном предвиђени расходи не смеју се прекорачити нити ангажовати за нешто друго осем на оно чему су намењени.

(2) Вирмани су допуштени само између позиција исте партије, изузев расхода из §

24 код којих се вирмани могу вршити и између партија.

(3) Уколико се по предњем ставу изврши вирманисање, не може се позиција на чији је терет повећана друга позиција накнадно повећати ни вирманом, ни из буџетске резерве, као ни накнадним расходом. Исто тако не могу се вршити никаква вирманисања са позиција које су повећане из буџетске резерве или накнадним расходима.

(4) Решење о вирманисању доноси надлежни наредбодавац (§ 38 став 2 и 3) и доставља га у препису Министарству финансија и Главној контроли.

§ 51

(1) Из буџетске резерве за недовољно предвиђене расходе могу се повећати само редовни материјални и инвестициони расходи у колико се у току извршења предрачуна расхода покажу као недовољни. Ово повећање по захтеву појединих министара одобрава до износа од 1,000.000.— динара министар финансија, а преко тога износа Министарски савет по предлогу министра финансија.

(2) Свака одлука о повећању расхода из претходног става доставља се Главној контроли, а у државном завршном рачуну ово се повећање показује код односне предрачунске партије и позиције као повећање на терет раздела буџетске резерве.

§ 52

(1) Из буџетске резерве за непредвиђене расходе може министар финансија по захтеву

појединих министара одобравати расходе до износа од 300.000.— динара, а преко тога износа Министарски савет на предлог министра финансија.

(²) Решења из претходног става достављају се Главној контроли, а у државном завршном рачуну извршени расходи показују се код односне партије раздела буџетске резерве.

§ 53

Материјални расходи самосталних државних установа чије вршење је услов за постизавање већих прихода, могу се у току једне буџетске године повећавати на рачун вишкова прихода тих установа који ће се овим повећањем остварити и то до 10% од износа одобрених предрачуном за те расходе одлуком ресорног министра у сагласности са министром финансија, а преко тога одлуком Министарског савета по образложеном сагласном предлогу ресорног министра и министра финансија.

§ 54

(¹) Уколико се предрачуном одобрени расходи у току њиховог извршења покажу недовољни, а не могу се повећати ни вирманом ни из буџетске резерве за недовољно предвиђене расходе може се тражити одобрење накнадних расхода.

(²) За расходе, изазване у току једне буџетске године државним потребама, који нису

предвиђени предрачуном, а не могу се подмирити из буџетске резерве за непредвиђене расходе, може се тражити одобрење ванредних расхода.

(3) Накнадни и ванредни расходи одобравају се законом. Надлежни министри, који имају потребу за накнадним или ванредним расходима, доставиће образложен захтев министру финансија, који по добивеном овлашћењу подноси потребан законски предлог. Накнадни расходи морају се тражити пре него што расход, чије се повећање тражи, буде сасвим исцрпљен. Ванредни расходи имају исту поделу као и предрачунски расходи.

(4) У предлогу закона о накнадним или ванредним расходима мора бити предвиђено њихово покриће.

(5) У државном завршном рачуну показују се накнадни расходи као законско повећање односних предрачунских расхода, а ванредни засебно по односним делима за које су утрошени.

§ 55

(1) Рачунопологачи у смислу ове уредбе су старешине рачуноводстава државних надлештава, банских управа и самосталних државних установа, као и старешине њима подређених надлештава, установа и извршних јединица при којима постоји рачуноводство.

(2) У ресору Министарства војске и морнарице рачунопологачи су лица која по издатој наредби за исплату наређују плаћање по Закону о администрацији војске и морнарице.

(3) Руковаоци у смислу ове уредбе су лица која примају, држе или издају новац, вредности и материјал.

§ 56

Дужности наредбодавца, помоћног наредбодавца, рачунополагача и руковаоца не могу се ни стално ни привремено спојити у једном лицу ни у лицима која су рођаци по правој линији или по побочној до четвртог степена закључно, муж и жена, и сродници по браку до другог степена закључно.

§ 57

Упутства за извршење државних расхода издаје министар финансија.

§ 58

(1) Државни приходи се наплаћују на основу закона којима су установљени и то без обзира на буџетску годину којој припадају.

(2) Државни приходи наплаћени за рачун истеклих буџетских година књиже се у корист обртног капитала у оној години у којој су наплаћени.

§ 59

(1) Сваки приход државни предвиђен и непредвиђен предрачуном мора се унети у надлежну државну благајну и увести у рачунске књиге, изузев случајеве предвиђене законом.

(2) Сваки приход државни унесен у државну благајну и уведен у рачунске књиге може се из државне благајне издати и из рачунских књига исписати само у случајевима и на начин законом прописаним.

(3) Сви државни приходи служе за покриве свих државних расхода и они се распоређују односно предају коме трезба по постојећим законима, а под надзором и по наредбама и упутствима министра финансија.

§ 60

(1) Упутства за наплату и прикупљање државних прихода издаје министар финансија.

(2) Лица која наплаћују и прикупљају државне приходе одговорни су руковооци државном имовином.

§ 61

(1) Повраћај наплаћених државних прихода може се вршити само у случајевима који су законом предвиђени.

(2) Повраћај прихода наплаћених за текућу годину врши се на терет текућих прихода исте врсте, а повраћај наплаћених прихода у ранијим годинама на терет обртног капитала.

§ 62

Уколико другим законима није друкчије одређено, сва потраживања од државе застаревају ако корисник у року од пет година од дана истека оне буџетске године у којој су створена не затражи писменим поднеском остварење свога права.

§ 63

Уколико законима на којима су засновани државни приходи није одређено друкчије, право државе на наплату прихода застарева за пет година од дана истека оне буџетске године у којој су доспели за плаћање.

§ 64

Одредбе ове главе важе и за самосталне државне установе, с тим да се од одредаба §§ 40 и 50 чине ови изузеци:

1) што се по њиховим редовним расходи-ма (§ 16 став 3) неће вршити отварање кредита него ће се исти сматрати да су отворени од дана ступања на снагу одобреног односно продуженог буџета, и

2) што ће њихови управни одбори односно њихове старешине моћи доносити решења о вирманисању између свих партија и позиција редовних материјалних расхода. И ова се решења достављају надлежном министру, Министарству финансија и Главној контроли.

ГЛАВА II

Рачуноводствена и благајничка служба**А) Рачуноводствена служба**

§ 65

(1) Државна рачуноводствена служба обухвата:

- 1) буџетско и ванбуџетско пословање;
- 2) пословање по текућим рачунима;

- 3) пословање депозитима;
 - 4) вођење података о државној имовини,
 - 5) полагање рачуна о државном газдовању, и
- 6) вршење помоћне службе за надлежне наредбодавце.

(²) Државну рачуноводствену службу обављају:

1) рачуноводства при државним надлештвима, банским управама и самосталним државним установама, и

2) помоћна рачуноводства код надлежних наредбодаваца.

(³) Рачуноводства при надлештвима, банским управама и самосталним државним установама обављају целокупну рачуноводствену и благајничку службу по одредбама ове главе, а помоћна рачуноводства код осталих наредбодаваца обављају само службу по одредбама §§ 93 и 94.

§ 66

(1) Рачуноводства воде рачунске књиге о стању и вредности државне имовине, ликвидирају и књиже државне расходе и приходе, воде рачуна о финансијском пословању депозитима, о државним фондовима и закладама и полажу рачун о државном газдовању.

(2) Рачуноводства воде рачунске књиге по начелима двојног или простог књиговодства, како то одреди министар финансија.

§ 67

(1) При којим ће државним надлештвима, банским управама и самосталним државним установама постојати рачуноводства одређује министар финансија. Код осталих наредбодаваца постоје помоћна рачуноводства.

(2) Сва државна рачуноводства стоје под надзором министра финансија и врше службу према правилницима које он пропише (§ 253).

(3) Старешине рачуноводстава и остале службенике у рачуноводствима при министарствима и банским управама као и при осталим државним надлештвима одређује министар финансија из редова финансијских службеника. Код самосталних државних установа, Министарства војске и морнарице и Министарства иностраних послова старешине рачуноводстава одређују, по претходној сагласности министра финансија, ресорни министри, а остале службенике у овим рачуноводствима одређују ресорни министри. Старешине и остале службенике у помоћним рачуноводствима одређују ресорни министри.

1 Буџетско и ванбуџетско пословање

§ 68

(1) У извршењу буџета и вршењу ванбуџетских расхода и прихода државна рачуноводства:

1) воде старање о отварању и затварању кредита и о ангажовању расхода;

2) извршују наредбе за исплату и наплату, и

3) књиже буџетске и ванбуџетске расходе и приходе.

(²) Пословање из тачке 2 и 3 претходног става обављају само рачуноводства при надлештвима, банским управама и самосталним државним установама.

§ 69

(1) Рачуноводства при надлештвима, банским управама и самосталним државним установама воде контролнике о свима отвореним кредитима и о ангажованим и извршеним расходима.

(²) По сваком отвореном кредиту рачуноводства воде у контролнику кредита посебно све ангажоване износе и посебно све расходиване износе по свакој предрачунској позицији. Ово важи и за расходе одобрене по одредби § 77.

§ 70

Извршење наредбе за исплату односно за наплату састоји се:

1) у испитивању да ли наредба садржи све што је прописано у § 42 став 2;

2) у утврђивању могућности плаћања с обзиром на стање отвореног кредита;

3) у утврђивању чистог износа плаћања;

4) у издавању налога за исплату односно наплату, и

5) у прибављању визе надлежног органа Главне контроле.

§ 71

(1) Налог за исплату односно наплату мора садржати: која га благајна односно овлашћени новчани завод има извршити; коме и на име чега се плаћање врши; бруто износ плаћања; поједине одбитке; чист износ плаћања и пре-драчунску партију и позицију односно рачун по коме се исплата или наплата има извршити.

(2) Налог за исплату односно наплату потписује старешина надлежног рачуноводства.

§ 72

Кад рачуноводство нађе да наредба за исплату није издата саобразно § 42 вратиће је надлежном наредбодавцу са свима прилозима и својом писменом примедбом. Ако надлежни наредбодавац понови своју наредбу за исплату, рачуноводство ће спорни случај доставити министру финансија који ће одобрити или обуставити исплату.

§ 73

(1) Сваки налог за исплату заједно са наредбодавчевом наредбом и правдајућим исправама (§ 42 став 1 и 3) рачуноводство доставља надлежној месној контроли, која даље поступа по Закону о главној контроли. Своју визу односно примедбу месна контрола ставља на налогу за исплату и враћа рачуноводству са свима прилозима.

(2) После визирања од стране месне контроле рачуноводство доставља налоге за исплату ради извршења благајнама односно новчаним установама којима су упућени.

(³) Код војске и морнарице где не постоје месне контроле визирање докумената врше војни контролори.

(⁴) Одредбе претходних ставова не важе за налоге за наплату. Ови се налози упућују месној контроли на визу после извршене наплате.

§ 74

(¹) Књижење налога за исплату и наплату врши књиговодство као орган рачуноводства.

(²) Налози за књижење у књиговодству одговарају налогима за исплату односно наплату и за њих важе аналогно одредбе о налогима за исплату односно за наплату.

§ 75

(¹) Налози за исплату могу се издавати и по њима вршити исплате само до краја рачунске године.

(²) Сви налози за исплату, без обзира да ли су извршени или не, морају бити обрачунати у завршном рачуну оног буџетског периода за који су издати.

(³) Налогe за исплату који нису извршени до краја рачунске године преноси рачуноводство које их је издало у корист текућег рачуна повериоца на терет одговарајућих расхода, а исплата по њима врши се по § 76 став 2.

(⁴) Налози за наплату који нису извршени до краја буџетске године за коју су издати извршују се у наредној буџетској години по одредби § 58 став 2.

§ 76

(¹) Државне обавезе по ангажованим расходима за које нису у року из § 48 став 3 издате наредбе за исплату или по издатим наредбама нису издати налози за исплату морају се на закључку рачунске године пописати на основу контролника кредита и њихов списак послати Министарству финансија уз завршни рачун.

(²) Пописане и пријављене обавезе из претходног става расходаће се на терет отворених кредита по којима су ангажоване а у корист поверилаца по тим обавезама. Исплате таквих обавеза вршиће се када буду испуњени услови из § 42 и то као исплате по текућим рачунима поверилаца, све дотле док не наступи застарелост из § 62 када ће се унети у државну касу као приход обртног капитала. Уколико се приликом ових исплата појави разлика између ангажованог расхода и извршене исплате она ће се књижити као приход обртног капитала у оној буџетској години у којој је извршена исплата.

§ 77

(¹) Вишак остварених прихода над извршеним расходима који се утврди по рачуну извршених расхода и остварених прихода (§ 88) претставља државну готовину која се уноси у обртни капитал (предрачунски суфицит — § 89 тачка 4).

(²) Мањак остварених прихода према извршеним расходима по рачуну извршених ра-

схода и остварених прихода ставља се на терет обртног капитала (предрачунски дефицит — § 89 тачка 4).

(³) На рачун обртног капитала могу се вршити расходи само по законским овлашћењима. За ангажовање ових расхода потребна је претходна сагласност министра финансија.

(⁴) Изузетно, без овлашћења по претходном ставу, на рачун обртног капитала могу се вршити:

1) повраћаји неумесно наплаћених прихода из закључених буџетских година (§ 61 став 2);

2) исплате по правноснажним судским пресудама и правоснажним одлукама управних власти у оним случајевима за које предрачуном нису предвиђени потребни расходи;

3) расходи који се јављају као последица ажирања страних вредности у рачуну изравнања на дан закључка књига или као губитак услед продаје хартија од вредности које припадају држави, и

4) исплате по § 103 став 3 и § 110 ове уредбе.

(⁵) Одлуке о исплатама из претходног става доноси министар финансија.

(⁶) За изузетне и неодложне државне потребе могу се вршити расходи на рачун обртног капитала када се због хитности не може то учинити на начин одређен у § 54. О овим расходима решава Министарски савет на предлог министра финансија, с тим да се за извршене расходе има накнадно тражити одобрење Народног претставништва.

§ 78

Привремене исплате из државних благајна могу се вршити на рачун путних и сеобних трошкова, на рачун зарада радника, на рачун набавака и радова који се закључују по одредбама § 150, на рачун радова у режији (§ 180), на рачун аванса по пословима из § 170, као и у оним случајевима у којима то министар финансија нарочито одобри. Све се ове исплате имају вршити само у границама предрачуном одобрених расхода.

§ 79

(1) Сем расхода одобрених предрачуном и оних који се врше на терет обртног капитала могу се вршити расходи и из сретстава државних фондова и заклада основаних законом односно на основу законског овлашћења.

(2) Фондови и закладе из претходног става оснивају се из државне имовине или из државних прихода или из нарочитих државних сретстава, права и повластица.

(3) Ближе одредбе о организацији, о приходима и расходима као и о начину управљања имовином државних фондова и заклада прописује, у границама ове уредбе, посебном уредбом надлежни министар у сагласности са министром финансија.

(4) Сви расходи из државних фондова и заклада подлеже прегледу и одобрењу Главне контроле. Од овога се могу чинити изузеци само на основу специјалних закона.

(5) Уколико су ови фондови и закладе пре-

ма њиховим организационим прописима дужни да своје пословање врше по унапред утврђеном предрачуна расхода и прихода, могу се ови предрачуни по одлуци министра финансија показати као прилози (анекси) уз предлог предрачуна државних расхода и прихода.

(6) О стању државних фондова и заклада и о оствареним приходима и извршеним расходима, надлежни наредбодавци подносе посебне годишње завршне рачуне са детаљним извештајем Министарству финансија ради подношења Народној скупштини.

2 Пословање по текућим рачунима

§ 80

(1) Текуће рачуне воде самосталне државне установе које су законом овлашћене да прибирају државне приходе и из њих врше државне расходе.

(2) Државна надлештва воде текуће рачуне уколико их за то овласти министар финансија.

(3) По текућим рачунима књиже се:

1) новчани промет са осталим државним благајнама, благајнама самосталних државних установа, фондова и заклада, као и новчани промет са установама овлашћеним за државна плаћања;

2) кредитне операције које су у вези са емисијом, каматама, отплатама и осталим расходима по служби државних дугова;

3) обавезе и потраживања који нису књи-

жени ни као предрачунски расходи и приходи ни као расходи и приходи обртног капитала, и

4) исплате и наплате за туђ рачун.

(4) Министар финансија одређује по којим се другим пословима могу водити текући рачуни.

§ 81

(1) О сваком књижењу по текућим рачунима мора се извести дужник односно поверилац, чији се рачун задужује или чијем се рачуну одобрава, а књижење постаје пуноважно по добивеној потврди о сагласном књижењу.

(2) Приликом закључка текућих рачуна доставља се дужницима и повериоцима извештај о коначном стању њиховог салда. За доказ исправности закључка текућег рачуна служи потврда дужникова односно повериочева о исправности салда.

3 Пословање депозитима

§ 82

(1) Одвојено од државних примања и издавања морају се обрачунавати:

1) депозити положени у извршењу ове уредбе (финансијски депозити);

2) депозити код државних судова и имовина сирочади (судски депозити);

3) депозити код управних власти (управни депозити), и

4) разни други депозити.

(²) Државни приходи могу се привремено књижити као финансијски депозити док се не расправи у корист које ће се предрачунске партије књижити.

§ 83

Пословање депозитима регулише министар финансија, који може и руковање судским и управним депозитима поверити државним новчаним установама.

4 Вођење података о државној имовини

§ 84

О државним непокретностима воде матичне књиге финансијске дирекције односно надлежности која имају делокруг финансијских дирекција по упутствима министра финансија.

§ 85

(¹) Рачуноводства и помоћна рачуноводства воде рачунске књиге о стању и вредности државне имовине према одредбама главе IV, а према упутствима министра финансија. Коначно стање вредности државне имовине на крају буџетске године показује се у стању инвентарске вредности и у прегледу (рекапитулацији) целокупне државне имовине (§ 87 тачка 4 и 5).

(²) Рачуноводства самосталних државних установа и рачуноводства државних фондова

и заклада воде рачунске књиге о стању и вредности имовине по одредби § 227, а коначно стање и вредност имовине при закључку пословног периода показују у свом рачуну изравнања.

(³) Која ће се имовина Министарства војске и морнарице и на који начин водити у рачунским књигама и показивати у стању државне имовине (§ 87 тачка 4) утврђује министар финансија у споразуму са министром војске и морнарице.

5 Полажање рачуна целокупној државној газдинства

§ 86

(1) Коначан успех целокупног државног газдинства за сваку буџетску годину показује министар финансија у државном завршном рачуну. Ако је државно газдовање вршено на основу буџетских дванаестина или продуженог буџета, државни завршни рачун се склапа за цео буџетски период за који су биле одобрене дванаестине, односно за који је буџет био продужен.

(²) Државни завршни рачун последње истекле буџетске године са извештајем Главне контроле подноси министар финансија једноремено са предлогом буџета за идућу буџетску годину Народној скупштини на одобрење.

§ 87

Државни завршни рачун састоји се из:

1) рачуна извршених расхода и остварених прихода по предрачуну;

- 2) рачуна обртног капитала;
- 3) рачуна изравнања;
- 4) стања: а) инвентарске вредности државних непокретности и покретности; б) остале активе и пасиве самосталних државних установа као и државних фондова и заклада; в) неамортизованих државних дугова; г) ненаплаћених пореских потраживања, и
- 5) прегледа (рекапитулације) целокупне државне имовине и дугова.

§ 88

(1) Рачун извршених расхода и остварених прихода по предрачуну садржи:

I по предрачунским партијама:

- 1) износе одобрених расхода и предвиђених прихода;
- 2) износе повећаних односно смањених расхода у току буџетске године;
- 3) збир односно разлику износа под 1 и 2;
- 4) износе стварно извршених расхода и остварених прихода, и
- 5) разлику између износа под 3 и 4;

II по предрачунским делима:

- 1) износе ванредних расхода, одобрених уз исти буџет, и предвиђених прихода за њихово покривање;
 - 2) износе извршених расхода и остварених прихода под 1, и
 - 3) разлику између износа под 1 и 2.
- (2) Разлика између износа стварно извр-

шених расхода и остварених прихода под тачка 4 и II тачка 2 показује коначан резултат пословања по редовним, накнадним и ванредним расходима, односно предрачунски суфицит или предрачунски дефицит.

§ 89

Рачун обртног капитала садржи:

1) пренос стања истог рачуна из претходне буџетске године;

2) износе свих прихода остварених ван предрачуна ма по коме основу, изузев оних који су на основу изречног законског прописа издвојени ради нарочитог циља и намене;

3) износе свих расхода извршених ван предрачуна по одредбама § 77 ове уредбе;

4) разлику између остварених предрачунских прихода и расхода, која се показује као приход обртног капитала, ако су остварени приходи већи од извршених расхода (предрачунски суфицит) а као расход обртног капитала, ако су остварени приходи мањи од извршених расхода (предрачунски дефицит), и

5) крајње стање овога рачуна на крају дотичне рачунске године, које се преноси у наредну буџетску годину. Ако се по овом рачуну покаже да су расходи већи од прихода онда се тај вишак ставља на терет рачуна дефицита који се показује у рачуну изравнања.

§ 90

(1) Рачун изравнања показује стање свих државних потраживања и дуговања на крају

буџетске године по свима рачунима Главног државног књиговодства, и садржи:

А) у активи.

- 1) стање благајничке готовине;
- 2) стање хартија од вредности и драгоцености које припадају држави;
- 3) стање државних потраживања по текућим рачунима, меницама и издатим позајмицама;
- 4) стање депозита, и
- 5) прелазна књижења (рачунску активу), и

Б) у пасиви:

- 1) стање државног дуговања по текућим рачунима;
 - 2) стање полагача депозита, и
 - 3) прелазна књижења (рачунску пасиву).
- (²) Разлика између активе и пасиве рачуна изравнања претставља, ако је актива већа од пасиве, стање расположивог обртног капитала на крају рачунске године, а ако је актива мања од пасиве, дефицит, тј. непокривен (летећи) дуг државе (§ 89 тачка 5).

§ 91

(¹) Стање инвентарске вредности државних непокретности и покретности на свршетку буџетске године показује се:

- 1) изводом из инвентара: а) државних јавних добара; б) непокретности и покретности државне управе, и в) непокретности без нарочитог одређења, и

2) изводом из рачуна изравнања самосталних државних установа као и државних фондова и заклада.

(2) Остала актива и пасива самосталних државних установа као и државних фондова и заклада показује се изводом из њихових рачуна изравнања.

(3) Стање неамортизованих државних дугова показује се изводом из главне књиге државних дугова.

(4) Стање потраживања по разрезаним и ненаплаћеним порезима саставља се на основу пореских књига.

§ 92

(1) Преглед (рекапитулација) целокупне државне имовине и дугова на крају буџетске године показује вредност целокупне државне aktive и пасиве по рачунима, изводима и стањима из §§ 90 и 91 ове уредбе.

(2) Разлика између aktive и пасиве по прегледу из претходног става претставља, ако је актива већа од пасиве, чисту вредност државне имовине, а у противном вишак оптерећења државне имовине.

(3) Коначан успех целокупног државног газдовања у дотичној буџетској години показује се упоређењем разлике из претходног става са разликом утврђеном на исти начин у претходној буџетској години.

6 Вршење помоћне службе за наредбодавце

§ 93

Државна рачуноводства помажу надлежне наредбодавце при састављању извештаја, мишљења, периодских прегледа и осталих података по обрачунским и рачуноводственим пословима, као и при изради буџетских предлога и предлога о накнадним и ванредним расходима. Она врше припремне радове за надлежне наредбодавце при извршењу буџета и то отварања и затварања кредита, вирмана, тражења исплате из буџетске резерве, доношења одлука о ангажовању расхода и издавања наредаба за исплате и наплате буџетских и ванбуџетских расхода и прихода.

§ 94

Државна рачуноводства помажу управљаче државном имовином у вршењу њихове дужности, а нарочито у вршењу контроле над руковаоцима имовинских објеката. На основу рачунских књига она утврђују стање инвентарске вредности државне имовине, поверене појединим руковаоцима на руковање, и извештавају управљаче о свима неисправноста и неуредностима ради даљег поступка.

Б) Благајничка служба

§ 95

(1) Благајничком готовином и осталим благајничким вредностима рукују државне благај-

не, уколико се за њихово руковање држава не служи новчаним установама које су за то нарочито овлашћене.

(²) Министар финансија одлучује која надлежства и самосталне државне установе имају у саставу свог рачуноводства сопствену благајну, односно којима се благајнама или новчаним установама морају служити за поједине врсте својих примања и издавања и на који начин.

§ 96

(1) Благајничком готовином и благајничким вредностима располаже министар финансија без разлике где се оне налазе. Министар финансија распоређује благајничка сретства према стварним потребама и одређује које врсте примања и издавања могу поједине благајне вршити.

(2) Све државне благајне и овлашћене новчане установе дужне су да стално извештавају министра финансија о стању и кретању државних благајничких сретстава.

§ 97

(1) Благајничка служба се састоји:

- 1) у исплати и наплати, односно у издавању и примању благајничких сретстава;
- 2) у руковању благајничким сретствима, и
- 3) у полагању рачуна о благајничком пословању.

(2) Благајничку службу врше код сваке благајне два лица: благајник и сукључар. У

изузетним случајевима може, по одобрењу министра финансија, благајничку службу вршити и сам благајник.

§ 98

(1) За сваку исплату и наплату, односно издавање и примање, потребан је државној благајни налог надлежног рачунополагача (§ 55 став 1).

(2) Ниједну исплату и наплату, односно издавање и примање не сме благајна извршити док претходно не испита издати јој налог:

- 1) да ли је издат на прописном обрасцу;
- 2) да ли га је издао надлежни рачунополагач и да ли његов потпис одговара пријављеном потпису;

3) да ли је стигао благајни на прописан начин;

4) да ли је издат у законском року (§ 75 став 1), и

5) да ли има визу месне контроле односно визу војног контролора у случају § 73 став 3, изузев налога из § 73 став 4.

(3) Одредбе претходних ставова не важе за она примања која се врше по специјалним прописима.

§ 99

(1) Исплата плата и додатака активних државних службеника, пензија, инвалидина, помоћи, потпора, ренти, милостиња, издржавања, помоћи, потпора, ренти, милостиња, издр-

жавања и признања врши се унапред за месец који настаје. Ово важи и за награде помоћног особља у служби државе, уколико надлежни наредбодавац друкчије не одреди. Но и у том случају исплата ових награда има се вршити унапред за најмање 10 дана.

(2) Исплата награде надничарима врши се по обављеној служби на начин како то одреди надлежни наредбодавац.

§ 100

(1) Исплата односно издавање може се извршити само правом повериоцу-кориснику, означеном у налогу, који мора пријем потврдити.

(2) Ако се исплата односно издавање не врши правом повериоцу-кориснику, потребно је: за пуномоћника — од власти оверено пуномоћије; за правног наследника или цесионара — доказ о праву наследства или о цесији, и за законског заступника — овлашћење старатељског суда.

(3) Ако прималац није лично познат органу који врши исплату односно издавање мора доказати свој идентитет.

§ 101

(1) О примљеном новцу и благајничким вредностима издаје благајна потврду о пријему коју потписује благајник.

(2) Од полагача новца и благајничких вредности неће се тражити доказ о идентитету.

§ 102

Државне благајне не смеју држати благајничка сретства преко угврђене им потребе за плаћања и вишкове морају упућивати одређеној им благајни.

§ 103

(1) Депозити претстављају државни дуг и о њима се воде засебне књиге.

(2) За повраћај расправљених депозита важе одредбе §§ 62, 98 и 100 ове уредбе.

(3) Депозити у новцу који у року од пет година од дана њиховог полагања не би били расправљени књижиће се као приход обртног капитала. Ови ће се депозити доцније исплатити кориснику на терет обртног капитала а по одредби из претходног става.

(4) Расправљени депозити у вредностима који се не подигну у року од месец дана од дана саопштења позива надлежне власти, ако је познато боравиште корисника, односно у року од године дана од дана огласа у „Службеним новинама”, ако је боравиште корисника непознато, продаће се јавним надметањем и добивена вредност књижити као приход обртног капитала.

§ 104

У току извршења државног буџета а у периоду недовољног или неједнаког прилива државних прихода може се министар финансија служити и помоћним благајничким сретствима као што су благајнички бонови, благајнички записи и привремене позајмице.

§ 105

(1) Благајничке бонове издаје министар финансија и они морају бити исплаћени до краја рачунске године за коју су издати.

(2) Укупан износ благајничких бонова у оптицају и њихова највиша каматна стопа одређује се финансијским законом, а висину каматне стопе, текст и облик бонова прописује својим решењем министар финансија.

(3) Благајнички бонови могу се издавати и у иностраној монети, а могу гласити на име или на доносиоца.

§ 106

(1) Изузетно од одредбе § 105 став 2 министар финансија може издавати благајничке бонове и преко износа одређеног финансијским законом и то само на основу пуноважно закључених уговора о набавкама и радовима који предвиђају рокове доспећа појединих плаћања у наредним буџетским годинама.

(2) За исплату благајничких бонова из претходног става морају се предвидети потребни расходи у предрачунима оних буџетских година у којима доспевају (§ 44 став 3).

§ 107

(1) Благајничке записе издаје министар финансија са роком исплате који не може бити краћи од три месеца ни дужи од три године.

(2) Укупан износ записа из претходног става, њихова највиша каматна стопа, као и

начин амортизације позајмице учињене на подлози ових записа утврђују се финансијским законом.

(3) Висину каматне стопе, текст и облик записа, време и начин уписа, величину посредничке награде новчаним установама као и остало у вези са издавањем записа прописује својим решењем министар финансија.

(4) Благајнички записи се издају у округлим сумама и то само у динарима и на доносиоца.

§ 108

(1) Благајнички записи плативи су о року њихове доспелости на благајни која је на њима означена за плаћање.

(2) Све државне благајне и овлашћене новчане установе обавезне су да на име плаћања држави примају благајничке записе о роковима њихове доспелости у номиналној вредности.

(3) Благајнички записи могу служити као јемство у номиналној вредности код свих државних и самоуправних благајна и ослобођени су свих постојећих и будућих државних и самоуправних дажбина.

§ 109

Изузетно од члана 71 тачка 2 Закона о акционарским друштвима од 1896 и осталих односних постојећих закона и статутарних прописа, све установе обавезне на јавно полагање рачуна, могу благајничке записе књижити у

својим годишњим билансима по цени по којој су их купиле.

§ 110

Камате на издате благајничке бонове и записе, разлика између номиналне вредности и емисионог курса благајничких записа, као и сви остали трошкови падају на терет обртног капитала уколико се за то у предрачуну предвиђени расход покаже недовољан.

§ 111

Привремене позајмице може министар финансија чинити код државних новчаних установа по текућем рачуну, с тим да позајмице учињене у једној буџетској години морају бити ликвидиране до краја односне рачунске године.

§ 112

(1) За сва остала државна задужења ради покрића предрачунских мањкова (дефицита) и ванбуџетских расхода, као и за све финансијске трансакције ради конверзије постојећих државних дугова потребно је нарочито законско овлашћење.

(2) Државне обвезнице за задужења из претходног става издаје министар финансија на основу и у страницама односног законског овлашћења.

ГЛАВА III

Уговори

1 Основне одредбе

§ 113

(1) Све набавке, радови, закупи и остале услуге, који за државу повлаче расходе, имају се вршити јавним надметањем.

(2) Изузетно, само у случајевима предвиђеним у овој уредби, могу се послови из претходног става извршити непосредном погодбом (§ 147) или на основу писмених понуда (§ 157).

§ 114

(1) Наредбом за извршење једног посла одређује надлежни наредбодавац и начин закључења уговора (§ 113 став 1 и 2).

(2) Одлуком о уступању посла (§ 143 и § 159) или о одобрењу погодбе (§ 153 став 3) надлежни наредбодавац врши ангажовање расхода те таква одлука мора садржати све што је прописано у § 39 став 2.

(3) При доношењу наредбе за извршење посла по ставу 1 надлежни наредбодавац не може делити посао у циљу да би се избегло извршење посла на начин предвиђен у § 113 став 1.

§ 115

(1) Ако је процењена вредност посла већа од 300.000.— а мања од 1.000.000.— динара потребна је претходна сагласност министра фи-

нансија само за наредбу за извршење посла (§ 114 став 1). Изузетно за послове из § 147 тачка 5 ова сагласност потребна је ако проценена вредност посла прелази 100.000.— динара.

(²) Ако је износ ангажованог расхода већи од 1.000.000.— динара тражиће се претходна сагласност министра финансија само за одлуку о уступању посла или одобрењу погодбе (§ 114 став 2).

(³) У случају да је износ ангажованог расхода већи од 10.000.000.— динара за одлуку о уступању посла или одобрењу погодбе потребна је још и сагласност председника и потпредседника Министарског савета.

§ 116

(1) Министар финансија доноси одлуке о сагласности из § 115, § 147 тачка 17 и 18, § 180 и § 182 став 1 тачка 1 по претходном саслушању Одобра за оцену државних набавка (§ 117).

(²) Надлежни наредбодавац је, тражећи сагласност, дужан доставити министру финансија и то: у случају § 115 став 1, § 147 тачка 17 и 18 и § 180 наредбу за извршење посла и опште и посебне услове као и све податке за оцену односне потребе, а у случају § 115 став 2 одлуку о уступању посла односно одобрењу погодбе са образложеним мишљењем о томе који је понуђач најповољнији, и сва акта јавног надметања односно погодбе као и све податке за оцену повољности понуде.

(³) Ако је потребна сагласност председника и потпредседника Министарског савета (§

115 став 3), министар финансија, по датој сагласности, подноси предмет претседнику Министарског савета.

(⁴) Сагласност се ставља на наредби за извршење посла односно на одлуци о уступању посла или одобрењу погодбе.

(⁵) Услови достављени министру финансија по ставу 2 не смеју се после дате сагласности мењати ни допуњавати.

(⁶) Одредбе претходних ставова важе и за самосталне државне установе (§ 182), изузев Управе државних монопола чије наредбе за извршење посла и одлуке о уступању посла односно одобрењу погодбе као и одлуке из § 163 не подлеже оцини Одбора за оцину државних набавака.

§ 117

(1) Одбор за оцину државних набавака је саветодавни орган министра финансија.

(2) Одбор се образује при Министарству финансија и састоји се из десет чланова, од којих четири одређује министар финансија, два министар војске и морнарице, и по једног министар саобраћаја, грађевина, и трговине и индустрије и то из редова начелника одељења свог ресора. Заменике чланова одређују ресорни министри.

(3) Начелник Одељења државног рачуноводства Министарства финансија је претседник Одбора по положају. Остала четири члана одређује министар финансија из редова чиновника свог ресора који не могу бити нижег положаја од IV положајне групе 1 степена. Заступ-

ника претседника Одбора именује министар финансија.

(4) Министар у чију надлежност спада предмет по коме Одбор има да да своје мишљење дужан је одредити бар једног од својих стручних чиновника као референта.

(5) Одбор може решавати ако је присутно најмање шест чланова рачунајући ту и претседника.

(6) Министар финансија прописује пословник о раду Одбора за оцену државних набавка.

§ 118

Ако се имају закључити послови који терете расходе више буџетских година наредбодавац је дужан да пре доношења наредбе за извршење посла (§ 114 став 1) прибави сагласност министра финансија.

2 Услови

§ 119

(1) Надлежни наредбодавац мора за све послове, по којима се закључују уговори на основу јавног надметања (§ 113 став 1), претходно да пропише писмене услове.

(2) За послове по којима се закључују уговори непосредном погодбом или на основу писмених понуда (§ 113 став 2) надлежни наредбодавац одлучује о претходном прописивању писмених услова, према природи посла. Кад надлежни наредбодавац одлучи да се прет-

ходно не пропишу писмени услови мора у наредби за извршење посла да одреди све што би по § 120 било потребно за рационално извршење посла.

(3) У свима случајевима где то природа посла који се има закључити дозвољава, мора се поред прописаних услова утврдити образац (модел, план, тип, мустра).

§ 120

(1) Услови су општи и посебни.

(2) Општи услови садрже одредбе о подобности понуђача, о јемству и о последицама неизвршења уговора у погледу јемства.

(3) Посебни услови садрже одредбе о начину извршења посла (§ 113), о количини, каквоћи и размери, о року и месту извршења посла, о испитивању, оцењивању и пријему, о начину исплате, као и одредбу који је суд надлежан за расправу спорова по § 175.

(4) Кад то природа посла захтева у посебним условима ће се објавити и његова процењена вредност као и утврдити максималне границе отступања од утврђене каквоће или размере.

(5) У случају кад се има утврдити образац (§ 119 став 3) то врши стручна комисија коју одређује надлежни наредбодавац. Ова комисија мора потврдити образац својим потписима и печатима.

(6) Кад се обрасци по природи предмета не могу утврдити прописују се описно или цртежом и ти се описи односно цртежи потврђују као и обрасци.

(7) У условима се мора назначити да ли се понуде примају за целокупан посао или за његове поједине делове. Одлучујући о томе надлежни наредбодавац је дужан старати се да, у свима случајевима где то природа посла дозвољава, одобравањем подношења делимичних понуда омогући учествовање што већем броју понуђача.

(8) Не могу се прописивати услови који су противни одредбама ове уредбе.

(9) У условима се мора изречно навести да у свему важе одредбе ове главе.

(10) Услови су саставни део уговора о извршењу посла. За све послове, чија процењена вредност износи преко 300.000.— динара, морају се услови пре доношења наредбе за извршење посла доставити надлежном државном правобраниоштву. Државно правобраниоштво је дужно да достављене услове узме најхитније у оцену и да по њима да своје правно мишљење и примедбе. За опште услове може се прибавити генерална сагласност државног правобраниоштва, а за посебне услове само уколико се и за њих може утврдити једнообразни текст с обзиром на истородност послова.

§ 120 у ст. 8 садржи забрану за органе, надлежне за прописивање услова, да у њих уносе одредбе противне овој Уредби. У даљим одредбама (§§ 141, 144) понуђач је у свему везан за услове, по којима је поднео своју понуду. Остала је нејасна ситуација, шта ће бити у случају да је ипак по условима са одредбама про-

тивним овој уредби закључен посао. Ово услед тога, што услови противни уредби не важе, за такве услове орган није имао овлашћење у уредби, и што с друге стране понуђач уговором упада у обавезу испуњења и таквих услова, јер ће и она сачињавати саставни део уговора. Да ли ће надзорни орган моћи такве услове ставити ван снаге и после обављене лицитације и да ли би понуђач таквих услова могао бити ослобођен и после закључења уговора?

§ 121

(1) Подобност понуђача обухвата његову моралну, материјалну и стручну способност за потпуно извршење посла и утврђује се уверењем власти односно установе надлежне за привредну грану којој припада посао који се има извршити.

(2) У посебним условима тачно ће се одредити власт односно установа која има да изда уверење о подобности, а издато уверење важи једну годину дана. Која ће власт односно установа бити надлежна за издавање уверења одређује министар трговине и индустрије.

3 Јемство (кауција)

§ 122

(1) Понуђачи су дужни положити јемство (кауцију).

(2) Јемство служи као гаранција да ће понуђач одговорити својим обавезама. На по-

ложено јемство држава има прече право од свих поверилаца.

(³) Јемство износи за домаће понуђаче 5%, а за стране, без обзира на држављанство пуномоћника, 10% од процењене вредности посла. Надлежни наредбодавац може у изузетним случајевима одредити и већи износ јемства. Ако се по природи посла процењена вредност не одређује, износ јемства се утврђује посебним условима. Као страни понуђачи по овој одредби сматраће се имаоци радње која није регистрована код наших власти по одредбама Закона о радњама и других специјалних закона.

(⁴) Држава се не може обавезати на плаћање камате на положена јемства.

(⁵) Положено јемство може се заменити истом врстом јемства (§ 124).

(⁶) Ако полагаач јемства тражи замену положеног јемства другом врстом јемства о томе доноси одлуку надлежни наредбодавац и против ње се не може уложити правно сретство. Замена положеног јемства другом врстом јемства може се одобрити највише двапут. За сваку даљу замену јемства потребно је још и одобрење министра финансија.

(⁷) Кад се по § 170 став 2 уговори плаћање унапред, надлежни наредбодавац ће одлучити да ли је сауговорач дужан да за уговорене авансе положи посебно јемство. Поред јемства из § 124 посебно јемство за уговорене авансе може бити и у гарантном писму страних новчаних завода, ако то претходно одобри министар финансија.

(8) Изузетно од става 1, јемство не полажу самосталне и остале државне установе, бановинска привредна предузећа и установе и привредна предузећа у којима држава учествује са више од 80% акциског капитала.

§ 123

(1) Благајна којој се полаже јемство издаће понуђачу поред реверса и дупликат реверса.

(2) Положено јемство враћа се само по наредби надлежног наредбодавца који је донео одлуку о извршењу посла ради кога је јемство и положено и то уз повраћај реверса.

§ 124

Као јемство служи:

- 1) готов новац;
- 2) државне и државом гарантоване обвезнице, као и благајнички бонови и записи;
- 3) папири који се котирају на берзи, а које министар финансија огласи способним за јемство;
- 4) гарантна писма новчаних завода у земљи, и
- 5) уложне књижице Државне хипотекарне банке, Поштанске штедионице и самоуправних штедионица.

§ 125

(1) Државне и државом гарантоване обвезнице као и благајнички бонови и записи

примају се као јемство по њиховој номиналној вредности.

(2) У случају неизвршења обавеза јемство положено у државним и државом гарантованим обвезницама обрачунава се у корист државе по берзанском курсу на дан продаје. Ако су у питању државне хартије од вредности министар финансија има право употребити их за увећање амортизације дотичног државног дуга и наредити њихов обрачун по последњем средњем берзанском курсу који је важио до дана доношења одлуке о одузимању јемства у корист државе.

§ 126

Папири из § 124 тачка 3 примају се као јемство у вредности $\frac{3}{4}$ последњег средњег берзанског курса који је важио до дана полагања, а у случају неизвршења примљених обавеза обрачунавају се по берзанском курсу на дан продаје.

§ 127

(1) Као јемство из § 124 тачка 4 могу се примати само гарантна писма регистрована од стране Министарства финансија односно финансијских дирекција. Министар финансија прописује услове под којима ће се вршити регистровање гарантних писама.

(2) Гарантна писма важе за све време трајања уговорних обавеза и морају садржавати само обавезу завода који их издаје, да ће држави у случају неизвршења обавеза од стра-

не понуђача односно саговорача, а на позив надлежног наредбодавца положити у готовом новцу износ гарантног писма.

(³) Гарантна писма која би садржавала макакве друге услове и ограничења не смеју се регистровати ни примати као јемство.

§ 128

Јемство из § 124 тачка 5 може се примити само ако за наплату уложеног новца не постоје никаква ограничења. За доказ о томе понуђач ће поднети уверење Државне хипотекарне банке односно дотичне штедионице. Од дана издатог уверења држава има првенствено право наплате свог потраживања из уложеног новца.

4 Јавна надметања

§ 129

(¹) Јавна надметања су усмена или писмена.

(²) Свако надметање, било усмено или писмено, мора бити објављено у „Службеним новинама” Краљевине Југославије. Ако је јавно надметање усмено, од дана објаве до дана надметања рок не може бити краћи од 20 дана, а ако је писмено, овај рок од 20 дана рачуна се од дана објаве до последњег дана кога се понуде могу примати (§ 133).

(³) Објава мора садржавати:

1) ко наређује јавно надметање и да ли ће се обавити писмено или усмено;

2) посао ради кога се наређује јавно надметање са кратким изводом из посебних услова о количини, каквоћи, размери, року и процењеној вредности, ако се она објављује (§ 120 став 4);

3) место, дан и час јавног надметања;

4) где се услови односно обрасци могу видети, по којој се цени и на који начин (непосредно или поштом) могу добити;

5) износ јемства, и којој се државној каси има положити. Ако је јавно надметање писмено има се означити којим се државним بلاгајнама ван места јавног надметања јемство може положити;

6) који се докази траже за утврђивање подобности;

7) рок из § 144 став 1, и

8) у случају писменог надметања где и коме се понуде имају предати и до кога дана и часа (§ 133), као и које се исправе морају поднети по § 132.

(⁴) Пре него што објави јавно надметање надлежни наредбодавац је дужан да испита да ли се посао може да уступи којој самосталној државној установи. Начин и услови испоруке као и накнада која за уступљени посао има да припадне установи утврдиће се непосредном погодбом (§ 147 тачка 9) и то административним путем (§ 222 став 2).

§ 130

(1) Ако природа посла захтева јавно надметање може се обавити и у више места истог дана и часа и под истим условима (§ 129).'

(²) Јавно надметање врши комисија од три члана коју из реда чиновника одређује надлежни наредбодавац самом наредбом за извршење посла (§ 114 став 1). Ако се комисија не може образовати од чиновника истог надлештва попуниће се чиновницима кога другог државног надлештва из истог места. Ако се комисија ни тако не би могла образовати може се за трећег члана комисије одредити чиновнички приправник из истог надлештва или места, односно могу се за чланове комисије одредити државни чиновници из најближег места.

(³) Јавно надметање се обавља у радне дане и почиње пре подне а траје док се не сврши. Ако се надметање не сврши истог дана о резултату се саставља записник (§ 137), а рад се наставља почетком радног времена идущег радног дана.

§ 131

(¹) Писмено јавно надметање врши се на основу писмених понуда које се предају у запечаћеном омоту, непосредно или поштом, надлештву код кога се јавно надметање врши. У случају непосредне предаје надлештво о пријему издаје потврду. Поштом се понуде шаљу на повратни рецепис, а последице не-благовремене предаје понуде надлештву у смислу § 133 сноси понуђач.

(²) Писмене понуде морају бити таксиране по Закону о таксама а понуђене цене означене бројком и словима. У цену морају бити урачунате државне и самоуправне дажбине и

таксе као и превозни трошкови до места испоруке.

§ 132

Уз писмену понуду понуђач мора поднети:

1) потписане услове, односно изјаву да су му услови познати и да пристаје да се по њима надмеће, као и да су му познати обрасци (§ 119 став 3);

2) дупликат реверса о положеном јемству са уверењем које се тражи по § 128 ако је јемство из § 124 тачка 5;

3) доказ о подобности, и

4) изјаву о пореклу предмета понуде (§ 183).

§ 133

(1) Старешина надлештва код кога се врши јавно надметање одређује чиновника који ће примати понуде. Одређени чиновник ће примати понуде, било да се оне предају непосредно или преко поште, најдаље до краја последњег радног дана пре рада надметања и то у току радног времена прописаног за дотично надлештво. Исти ће чиновник на омоту сваке од примљених понуда означити дан и час пријема, а ову ознаку овериће истога дана старешина надлештва.

(2) Одредбе претходног става важе и за одустанак од понуде.

(3) На крају радног времена последњег радног дана пре дана надметања одређени чиновник саставиће извештај о броју примље-

них понуда и тај извештај ће истога дана за-
вести у деловодни дневник.

(4) Подаци о примљеним понудама сматра-
ју се као службена тајна.

§ 134

(1) За прво јавно надметање потребна су
најмање три понуђача.

(2) У случају да нема три понуђача сма-
тра се да прво надметање није успело, што
ће одређена комисија утврдити у записнику.
Ако је јавно надметање писмено вратиће се
понуђачима понуде неотворене, а ако је усмено
комисија не може надметање ни отпочети.

§ 135

(1) Писмене понуде примљене саобразно
§ 133 одређени чиновник предаје са својим
извештајем на дан јавног надметања комисији,
која почиње са отварањем понуда у заказано
време. Одмах по отварању сваке понуде чла-
нови комисије су дужни да овере понуду и
све прилоге уз њу поднете. Комисија сем ова-
ко примљених понуда не може ни од надле-
штва ни од понуђача примати понуде нити
каква друга акта и исправе. Чланови комисије
за време трајања надметања не смеју долазити
у додир са понуђачима ван места надметања.

(2) Понуђачи могу присуствовати отвара-
њу писмених понуда лично или преко пуно-
моћника. Као легитимација служи потврда о
предаји понуде, а за пуномоћника још и уредно
пуномоћије.

(3) Лицима која су положила јемство а у одређеном року (§ 133) нису поднела понуду вратиће се положено јемство уз наплату двоструког износа депозитне таксе.

§ 136

(1) У случају усменог јавног надметања понуђачи односно њихови уредни пуномоћници дужни су у почетку надметања потписати прописане услове са изјавом да су им обрасци (§ 119 став 3), ако их има, познати и да то њима пристају да се надмећу. У исто време дужни су поднети и документа из § 132 тачка 2 и 3 и дати писмену изјаву из тачке 4 истог параграфа. Ова документа одмах по пријему оверавају сви чланови комисије.

(2) Комисија не може дозволити учешће на усменом јавном надметању понуђачу, који у погледу прописаних услова у својим изјавама чини макакво отступање било да их мења или допуњује, као и понуђачу који не да изјаву и не поднесе сва документа која се по претходном ставу траже и чија документа, с обзиром на одредбе ове уредбе, нису пунољазна.

(3) Понуђач не може одустати од понуђене цене.

(4) Пропис § 135 став 3 сходно ће се примењивати.

Једном поднета понуда везује понуђача одмах, а државу тек пошто буде од надлежног органа прихваћена. Понуђач ће бити ослобођен ове обавезе само у случају, да се одлука донесе у

корист друге понуде, или да му одлука о његовој понуди не буде саопштена у року од 30 (дана) (§ 144). Док трају ти рокови понуђач се може ослободити обавезе само под теретом губитка кауције (§ 144).

§ 137

(1) Комисија о свом раду води записник.

(2) Записник мора садржавати: по чијој наредби се врши јавно надметање, датум и број те наредбе, имена чланова комисије и датум и час када је јавно надметање почело. Даље мора садржавати и то:

1) ако је јавно надметање писмено: број понуда које је комисија примила; датум и број извештаја одређеног чиновника о примљеним понудама (§ 133 став 2); да ли су понуде комисији предате у неповређеном омоту; ко је понуђач; висину понуђене цене, и да ли је уз понуду поднето све што се тражи по § 132. Понуде се излажу под редним бројевима свака за себе, и

2) ако је јавно надметање усмено: колико се понуђача јавило; имена оних који су испунили услове из § 136 став 1, и имена оних који су искључени по § 136 став 2 и са којих разлога. Последња цена уписује се код имена сваког понуђача бројком и словима и потврђује потписом понуђача односно његовог пуномоћника.

(3) Записник потписују сви чланови комисије.

§ 138

(¹) Присутни понуђачи имају право после потписа записника од стране комисије уверити се о тачности навода у записнику и на истом стављати своје примедбе. Примедбе понуђача оверавају сви чланови комисије.

(²) Примедбе које нису стављене на записнику не могу се узети у обзир, ако на други начин буду учињене.

(³) Понуђачи који нису присуствовали надметању немају права чинити примедбе на ток надметања.

§ 139

Ако је више понуђача поднело понуде са једнаким ценама а притом су ове понуде и најповољније (§ 143), комисија ће одмах, на засебном записнику, извршити између њих уже усмено надметање. Ако ти понуђачи нису сви присутни комисија ће то констатовати у записнику јавног надметања и у свом извештају, а надлежни наредбодавац позваће понуђаче да се писмено изјасне да ли нуде повољнију цену од понуђене. У коме се року ове изјаве имају дати одређује надлежни наредбодавац водећи рачуна о року из § 144 став 1. За достављање и пријем ових изјава важе одредбе § 131 став 1 и § 133 став 1. Ове њихове изјаве сматраће се као саставни део понуде и у њима понуђачи не могу одустајати од датих понуда, нити условљавати нижу цену изменом прописаних услова. У противном случају остају у важности првобитне понуде.

§ 140

(1) По свршеном јавном надметању комисија је дужна да у року од 3 дана достави надлежном наредбодавцу који је јавно надметање наредио записник са свима понудама и осталим исправама. Уз записник комисија доставља свој извештај који садржи: примедбе о току надметања ако их има; констатацију о томе да ли је било понуда које се, с обзиром на одредбе ове уредбе, не могу узимати у поступак, као и мишљење о томе који је понуђач најповољнији и да ли се има сматрати да је јавно надметање дало повољне резултате.

(2) Изузетно, ако то захтева природа посла ради кога је јавно надметање извршено, може надлежни наредбодавац оставити комисији за подношење извештаја дужи рок а који не може прећи 15 дана.

§ 141

(1) Надлежни наредбодавац у случају писменог јавног надметања не може узимати у обзир понуде:

1) које нису примљене саобразно § 133;
2) које не садрже све пуноважне исправе и изјаве прописане у § 132;

3) којима се мауком облику чини отступање од прописаних услова, било да се тиме прописани услови мењају било допуњују;

4) у којима цене нису тачно и јасно одређене, као и оне у којима су цене одређене у процентима према осталим понудама;

5) у којима су понуђене цене веће од процењених;

6) које су поднете од понуђача који по закону немају способност за закључење уговора или су под стечајем или су тражили равнање ван стечаја, и

7) које су поднете од лица искључених по § 177.

(²) Понуде из претходног става имају се сматрати као да нису ни поднете.

(³) У случају усменог јавног надметања може надлежни наредбодавац узети у оцену разлоге и околности због којих је комисија искључила пријављене понуђаче по § 136 став 2 и о томе донети одлуку.

§ 142

(1) Ако прво јавно надметање не успе, било због недовољног броја понуђача (§ 134), било што се поднете понуде нису могле узети у поступак (§ 141), било што су понуђене цене неповољне, може надлежни наредбодавац одредити друго јавно надметање. Рок из § 129 став 2 у овом случају не може бити краћи од 5 дана. Прописани услови не могу се за друго јавно надметање мењати.

(²) Ако се на друго јавно надметање јаве најмање два понуђача чије се понуде по § 141 могу узети у поступак, јавно надметање може се обавити. Ако се на друго јавно надметање јави само један понуђач, надлежни наредбодавац може са њим закључити погодбу у смислу § 147 тачка 16 ако би понудио цену нижу од најниже цене понуђене на првом надметању.

(³) Ако јавно надметање не би успело ни на један од начина предвиђених у претходним ставовима, надлежни наредбодавац може под истим условима наредити нова надметања у року који не може бити краћи од 5 дана. Нова надметања имају се обавити у свему по прописима става 1 и 2.

(⁴) У случају да се прописани услови, с обзиром на исход ранијих надметања морају изменити, ново надметање мора се објавити и обавити као прво јавно надметање.

§ 143

(¹) Кад надлежни наредбодавац нађе да је јавно надметање успело, донеће одлуку којом уступа посао понуђачу који је по његовом нахођењу најповољнији, с обзиром на све околности које су од значаја за оцену повољности понуде по државу, придржавајући се у погледу заштите домаће индустрије и радиности у свему одредаба § 183.

(²) Ако је потребна сагласност по § 115 став 2 или 3 поступиће се по § 116.

§ 143 расправио је питање о најповољнијој понуди, које је по досадашњем закону давало места сумњама и неједнаким тумачењима. Оцена повољности понуде остављена је слободном нахођењу надлежног органа.

§ 144

(¹) Понуђачи остају у обавези према држави за 30 дана од дана јавног надметања, ако у објави јавног надметања није предвиђен

други рок. У овом року мора се донети одлука о уступању посла.

(²) Одлука о уступању посла (§ 114 став 2 и § 143) има се саопштити понуђачу коме је посао уступљен. Ако за одлуку о уступању посла није потребна сагласност министра финансија (§ 115 став 1) саопштење ће се извршити одмах по њеном доношењу. Ако је пак за одлуку о уступању посла потребна сагласност из § 115 став 2 или 3, саопштење ће се извршити по добивеној сагласности а у року из става 1. И у једном и у другом случају предаје се приликом саопштења понуђачу одлука о уступању посла у овереном препису, заједно са једним примерком услова потписаним од стране надлежног наредбодавца.

(³) Од дана саопштења одлуке о уступању посла сматра се да је уговор између државе и понуђача закључен. Саставне делове уговора сачињавају: услови по којима је јавно надметање извршено са обрасцима сходно § 132 тачка 1 и § 136; понуда понуђача, односно записник о усменом јавном надметању; одлука надлежног наредбодавца о уступању посла, и одлука о сагласности из § 115 став 2 или 3.

(⁴) Од дана саопштења одлуке о уступању посла, које се може извршити и телеграфским путем, почињу тећи сви рокови предвиђени условима по којима је јавно надметање извршено. Ово важи и за случајеве ако се са понуђачем закључује и формални уговор (став 6).

(⁵) У случају да понуђач не буде хтео најдаље у року од 15 дана од дана позива

примити саопштење о уступању посла, држава задржава положено јемство у своју корист.

(⁶) Ако се са понуђачем има закључити и формални уговор, не могу се тим уговором ниуколико мењати ни допуњавати услови по којима је јавно надметање извршено.

Одлука о уступању посла мора се саопштити понуђачу у року од 30 дана од дана јавног надметања, у колико у објави надметања није одређен други рок; у том случају у овом другом року.

Међутим, према ст. 5 за пријем овог саопштења остављен је понуђачу рок од 15 дана од дана упућеног позива. Из овога истиче, да понуђач остаје у обавези и после 30 дана од дана јавног надметања па још за 15 дана, у колико му је у првом року саопштен позив да прими саопштење о уступљеном послу.

За послове закључене другим начинима, ван јавног надметања, постоје други рокови (за непосредне погодбе, на пр. 20 дана — § 153 ст. 2); за писмене погодбе најдуже 15 дана — § 159 ст. 2).

§ 145

(¹) Ако за одлуку о уступању посла најповољнијем понуђачу није потребна сагласност министра финансија (§ 115 став 1) надлежни наредбодавац ће одмах по доношењу исте наредити повраћај јемства понуђачима чије понуде нису прихваћене. У противном, т.ј. ако је за одлуку о уступању посла потребна сагласност из § 115 став 2 или 3, повраћај јемства ће се наредити тек по добивеној сагласности.

(2) Понуђачима, чије се понуде, с обзиром на одредбе § 141, нису могле узети у обзир, надлежни наредбодавац ће наредити повраћај јемства одмах по одржаном јавном надметању.

(3) Разрешени понуђачи дужни су да подигну јемства у року од 15 дана рачунајући од дана саопштења. Понуђачи који у том року не подигну своја јемства платиће депозитну таксу по Закону о таксама. Ако се јемство не подигне ни у року од године дана оно припада држави.

§ 146

(1) У случају да вредност посла износи мање од 100.000.— динара дужан је понуђач, коме је посао уступљен, заменити гарантно писмо било једним било са више јемстава из § 124 тачка 1, 2, 3 и 5, а ако је вредност већа од 100.000.— динара онда је то дужан учинити за половину износа јемства. И у једном и у другом случају до извршења замене гарантно писмо остаје као јемство у целом свом износу.

(2) Рок за замену из претходног става не може бити дужи од 15 дана, рачунајући од дана саопштења одлуке о уступању посла.

5 Непосредне погодбе

§ 147

Саобразно § 113 став 2 могу се без јавног надметања закључивати непосредне погодбе и то само у овим случајевима:

1) по сваком послу чија процењена вредност не прелази 3.000.— динара;

2) за набавку материјала и подмирење осталих потреба за извршење радова у режији који се односе на хитне оправке државних саобраћајних или других грађевинских објеката оштећених елементарним непогодама или којим другим непредвидљивим случајевима, ако процењена вредност не износи више од динара 300.000.—;

3) за послове који се у интересу државе морају држати у тајности;

4) за набавке и радове који се односе на наоружање и убојну спрему;

5) ако прешност потребе у изузетно важним приликама по интересе државе захтева извршење посла у што краћем року (§ 115 став 1);

6) за набавку предмета који се могу наћи само код једне личности, радње или установе у држави или иностранству;

7) за набавке научних књига, санитетског и апотекарског материјала, инструмената, машина и других конструкција, чија специјална израда искључиво или најбоље одговара потреби која се има подмити;

8) за набавке специјалних предмета са којима се имају извршити научни и други технички опити;

9) за послове који се уступају самосталним и осталим државним установама;

10) за оправке и преправке оружја, муниције, инструмената, убојне спреме, алата, машина и машинских инсталација;

11) за набавку јахаће, теглеће и товарне стоке за потребе војске, као и за куповину коња и друге стоке и живине за приплод;

12) за набавку житарица, сена и сламе за потребе војске и то првенствено од произвођача и њихових задруга, а по ценама које надлежне војне власти буду утврдиле с обзиром на тржишне прилике и објавиле преко управних и општинских власти;

13) за набавку животних намирница ради исхране болесника, војника, питомаца и ђака у државним заводима, притвореника и др., ако набавка не прелази 20.000.— динара;

14) за набавку материјала за осветљење, огрев и простирку за потребе војске за време маневара, као и за набавку угља за потребе државних железница;

15) за набавку пољопривредних производа, односно производа домаће кућне радиности, првенствено од произвођача и њихових задруга, ако набавка не прелази 50.000.— дин.;

16) у случају § 142 став 2 и § 159 став 7;

17) у случају ако се на друго јавно надметање (§ 142 став 2), односно на поновно тражење понуда (§ 159 став 7), не јави ниједан понуђач. За извршење посла у овом случају не може се донети одлука (§ 114 став 2) пре него што се прибави сагласност министра финансија, и

18) за послове који се морају извршити у иностранству, ако то претходно одобри министар финансија.

§ 148

(1) Закључење непосредне погодбе из § 147 тачка 1 може се повсрити једном чиновнику, а остале непосредне погодбе могу се закључивати само комисијским путем у смислу § 130. При овој надлежни наредбодавац је дужан водити рачуна о одредби § 165 ст. 2.

(2) Чиновника односно чланове комисије из претходног става одређује надлежни наредбодавац у наредби за извршење посла (§ 114 став 1).

(3) У случају § 147 тачка 15 и 17 предлог за извршење посла непосредном погодбом чини комисија која је вршила јавно надметање.

§ 149

Непосредна погодба важи кад је одобри надлежни наредбодавац. Ако је потребна сагласност по § 115 поступиће се по § 116.

§ 150

(1) Изузетно од одредбе § 149 може надлежни наредбодавац овластити одређеног чиновника односно комисију да без његовог одобрења погодбе, посао сама кратким путем закључи, изврши, прими и исплати погођену цену у овим случајевима:

1) у случају § 147 тачка 1, 2, 11, 13, 14 и 15;

2) за послове из § 147 тачка 3, 5, 6, 7 и 8 ако укупна вредност не прелази 100.000.— динара, и

3) у случају набавке из § 147 тачка 12

а по поступку тамо прописаном без обзира на вредност набавке.

(2) Ако се у току закључења посла чланови комисије који имају овлашћење из претходног става не сагласе, погодба важи кад је одобри надлежни наредбодавац (§ 149).

(3) Овлашћење из става 1 издаје се у наредби за извршење посла.

(4) Наредбом за извршење посла са овлашћењем из става 1 одредиће се овлашћеном чиновнику односно комисији и рок у коме су они дужни посао извршити, поднети свој извештај и правдати издатак у смислу § 151 став 2. Овај рок не може бити дужи од 10 дана рачунајући од дана пријема новца. Изузетно може надлежни наредбодавац на образложен предлог овлашћеног чиновника односно комисије продужити рок још за 20 дана. Ако је због природе самога посла потребан дужи рок надлежни наредбодавац ће претходно прибавити сагласност министра финансија.

(5) Овлашћења из става 1 не могу се издавати на терет кредита истекле буџетске године.

§ 151

(1) На основу датог овлашћења по § 150 надлежни наредбодавац издаје наредбу за привремену исплату по којој се овлашћеном чиновнику односно комисији исплаћује потребна сума у границама износа предвиђеног у наредби за извршење посла, а под условом накнадног правдања.

(²) Овлашћени чиновник односно комисија дужни су у оправдање примљених сума у прописаном року (§ 150 став 4) поднети надлежном наредбодавцу исцрпан извештај о извршеном послу, оригинални рачун лица са којим је посао закључен и коме је исплата извршена и потврду надлежног органа, у случају набавке ствари и материјала, да су набављени предмети уведени у рачунске књиге.

(³) Овлашћени чиновник односно комисија не смеју стварати обавезу за државу преко суме која им је по ставу 1 издата.

(⁴) Надлежни наредбодавац, пошто одобри рад овлашћеног чиновника односно комисије, спроводи сва документа из става 2 рачуноводству које је издало налог за привремену исплату заједно са својом наредбом за исплату (§ 42 став 2). Овом наредбом замењује се и у потпуности ликвидира наредба за привремену исплату из става 1.

(⁵) Ако овлашћени чиновник односно комисија у року из § 150 став 4 не поднесу извештај и обрачун, дужни су изузету суму по ставу 1 вратити одмах благајни од које су је примили. У противном наплатиће се цела изузета сума од њихових укупних припадљности за наредни месец.

(⁶) Одредбе претходних ставова важе и за случај набавки из § 147 тачка 12.

§ 152

(¹) У којим случајевима, у ком облику и на који начин ће се за послове по којима се закључују непосредне погодбе прописати

општи и посебни услови одлучиће надлежни наредбодавац (§ 119 став 2).

(2) У случају § 150 ови су услови обавезни за комисију и она их не може мењати ни допуњавати.

(3) Ако је важење погодбе условљено одобрењем надлежног наредбодавца (§ 149) он је овлашћен да цени да ли се и уколико могу чинити отступања од прописаних услова. Ово право не припада надлежном наредбодавцу у случајевима у којима наредбу за закључење непосредне погодбе доноси по сагласности из § 115 став 2 или 3.

§ 153

(1) У случајевима у којима погодба важи када је одобри надлежни наредбодавац, комисија је дужна по завршетку посла поднети уз свој исцрпан извештај и записник погодбе, који мора бити потписан од понуђача и од чланова комисије.

(2) Ако надлежни наредбодавац не донесе одлуку о одобрењу погодбе (§ 114 став 2) у року од 20 дана од дана потписа записника погодбе понуђач испада из обавезе.

(3) Одлука о одобрењу погодбе ставља се на самом записнику погодбе.

(4) Од дана одобрења погодбе сматра се да је уговор закључен а рокови за његово извршење почињу тећи од дана саопштења понуђачу одлуке о одобрењу погодбе. Ово се саопштење има извршити најдаље у року од 10 дана од дана одобрења погодбе. Ако понуђач не буде хтео најдаље у року од 10

дана од дана примљеног позива примити саопштење о уступању посла, погодба се раскида а понуђач одговара за штету ако је држава услед тога буде претрпела.

(⁵) Доносећи одлуку о одобрењу погодбе надлежни наредбодазац је дужан придржавати се у погледу заштите домаће индустрије и радиности одредаба § 183.

§ 154

(¹) Ако вредност непосредне погодбе прелази 10.000.— динара сауговорач је дужан положити јемство из § 122, уколико је полагање јемства, с обзиром на природу посла, предвиђено сходно § 152 став 1.

(²) Јемство се има положити у року од 15 дана од дана саопштења одлуке о одобрењу погодбе (§ 155 став 4).

(³) Ако је јемство у гарантном писму важе ограничења из § 146 став 1.

(⁴) Неполагање јемства у остављеном року повлачи раскид погодбе и одговорност понуђача за штету коју држава услед тога буде претрпела.

(⁵) Одредбе претходних ставова не важе за случајеве предвиђене у § 150.

§ 155

Надлежни наредбодавац као и овлашћени чиновник односно чланови комисије (§ 148 став 1) којима је поверено закључење непосредне погодбе дужни су најстрожије водити рачуна о томе, да понуђене цене одговарају

месним и просечним тржишним односно берзанским ценама. Свако отступање од овога, ако није оправданим разлозима образложено приликом закључења односно одобрења погодбе, повлачи њихову одговорност по § 6.

§ 156

(1) Непосредне погодбе, изузев случаја из § 147 став 6, могу се закључивати само са лицима која су произвођачи или су по Закону о радњама или другим законима овлашћена за вршење послова по којима се погодба закључује. Кад то природа посла захтева има се тражити и доказ о подобности (§ 121).

(2) Надлежни наредбодавац дужан је водити рачуна да се оваквим погодбама не повлашћују поједина лица, већ се има старати да се под истим условима, ако то природа посла дозвољава, закључују погодбе са што већим бројем лица именутих у претходном ставу.

6 Писмене понуде

§ 157

(1) Саобразно § 113 став 2 послови чија вредност не прелази 300.000.— динара могу се закључивати на основу писмених понуда.

(2) На исти начин могу се закључивати и послови који не трају дуже од три године и чији расходи не прелазе 60.000.— динара годишње. Уговори који се закључују за извршење оваквих послова не могу садржавати клаузулу њиховог прећутног продужења.

(3) Прибављање писмених понуда врши се комисијским путем. Чланове комисије и рок до кога се понуде имају поднети одређује надлежни наредбодавац у наредби за извршење посла. Дужина рока одређује се према природи посла тако, да понуђачи имају довољно времена да се обавесте о свима условима под којима се посао има извршити. Овај рок не може бити краћи од 10 дана ако вредност посла износи више од 20.000.— динара. Рок се рачуна од дана позива (§ 158 став 1), односно од дана објаве (§ 158 став 2). У погледу састава комисије важе одредбе § 148 став 2, а у погледу услова важе одредбе § 119 став 2. Услови морају садржавати клаузулу да у свему важе одредбе ове главе.

§ 158

(1) Комисија прибавља понуде обраћајући се писменим позивом непосредно што већем броју лица, чије се понуде могу узети у обзир саобразно § 156 став 1, објављујући то једно-времено и у самом надлештву на приступачном и видном месту.

(2) Ако је вредност посла већа од 50.000.—, динара, позив за подношење понуда мора се, поред објаве у надлештву, објавити на територији Управе града Београда у „Службеним новинама” Краљевине Југославије, а на територији банске управе у службеном листу бановине и у једном од месних листова, а ако таквих нема, онда у једном од месних листова у седишту дотичне банске управе.

(3) У позиву за подношење писмених понуда треба назначити:

1) који се посао и по коме решењу има извршити;

2) у коме се року посао има извршити;

3) до кога рока ће се писмене понуде примати с тим да се после одређеног рока поднете понуде неће узимати у обзир;

4) који је члан комисије овлашћен за примање писмених понуда;

5) где и кад се писмени услови могу видети или по одређеној цени купити;

6) за које време понуђач остаје са понуђеном ценом у обавези, и

7) која власт односно установа има да изда уверење о подобности (§ 121 став 2).

(4) Поред података из претходног става у позиву за подношење писмених понуда треба назначити још и то:

1) да се понуда мора доставити у запечаћеном завоју, на коме ће бити читко написано, на који се посао понуда односи и од кога је понуђача;

2) да се понуда може предати непосредно овлашћеном члану комисије, или преко поште било на повратни рецепис било препоручено;

3) да понуда мора садржати изјаву понуђача да су му услови познати;

4) да у понуди цена мора бити тачно и јасно означена и то бројком и словима, и

5) да уз понуду мора бити поднет доказ о подобности.

(5) У случају кад се понуда предаје не-

посредно овлашћеном члану комисије овај о пријему издаје потврду.

(6) Првог наредног радног дана по истеку рока за пријем понуда комисија приступа отварању понуда и подноси их надлежном наредбодавцу са својим извештајем и мишљењем, која је од тих понуда најповољнија.

§ 159

(1) Понуде које нису поднете саобразно одредбама § 158 или су противне § 141 став 1 тачка 3, 4, 5, 6 и 7 неће се узети у обзир и сматрају се као да нису ни поднете.

(2) Рок у коме понуђачи остају са понућеним ценама у обавези не може бити дужи од 15 дана рачунајући од дана стварања понуда (§ 158 став 6). За време одређеног рока понуђачи не могу мењати или допуњавати своје понуде нити могу од њих одустајати.

(3) У року из претходног става надлежни наредбодавац доноси одлуку о уступању посла понуђачу, који је по његовом нахођењу најповољнији, и то само ако су понуде поднеле најмање три понуђача чије се понуде по ставу 1 могу узети у обзир.

(4) Одлука о уступању посла саопштава се најповољнијем понуђачу и од тада теку сви рокови за извршење закључене погодбе, а сви остали понуђачи сматрају се разрешеним од обавезе.

(5) Одлука о уступању посла са прописаним условима сматра се као уговор о закључењу погодбе. Одредбе § 144 став 4, 5 и 6 важе и у овом случају.

(6) Ако је вредност посла већа од 10.000—динара сауговорач је дужан да положи јемство у року од 15 дана од дана саопштења одлуке о уступању посла. Ако понуђач у одређеном року не положи јемство уговор се раскида, а понуђач одговара за штету коју држава буде услед тога претрпела. Као јемство могу се примити јемства из § 124 тачка 1, 2, 3 и 5.

(7) У случају да на први позив нису годнете најмање три понуде којз се могу узети у обзир, или су понуђене цене такве да се не могу прихватити, надлежни наредбодавац може наредити да се тражење писмених понуда поново обави. Ако се на поновно тражење понуда јаве најмање два понуђача чије се понуде могу узети у обзир, надлежни наредбодавац ће уступити посао повољнијем, а ако се јави само један понуђач може и са њим закључити непосредну погодбу.

§ 160

Одредбе §§ 155 и 156 важе и у случајевима закључења уговора на основу писмених понуда.

7 Заједничке одредбе

§ 161

(1) Понуђач коме је посао уступљен дужан је положити уговорну таксу по Закону о таксама.

(2) Неплаћање уговорне таксе повлачи раскид уговора на штету понуђача.

(3) Ако вредност посла није унапред одређена или се не може унапред утврдити уговорна такса наплаћује се при исплати посла.

§ 162

Сауговорач државе је дужан у свему извршити примљене обавезе по уговору. У противном надлежни наредбодавац ће уговор одмах раскинути, одлучујући истовремено на који ће се начин исти посао обавити, с тим да то може бити и у режији (§ 180).

Раскид уговора је врло тешка санкција повреда уговорних обавеза, па је било умесније да је ова уредба, која је иначе у осталим одредбама врло прецизна, ограничила или условила овлашћење наредбодавца за раскид уговора. Ово је било нарочито потребно стога, што раскид уговора, у случају да је неоправдан, повлачи материјалну одговорност државе за накнаду штете.

И ако је наредбодавац у § 162 овлашћен да одмах раскине уговор, ако нађе да сауговорач није у свему извршио уговорне обавезе, питање умесности оваквог раскида тиме није завршено, пошто ће сауговорач, у случају неумесног раскида, моћи тражити накнаду штете.

§ 163

(1) Ако се услед измењених прилика и околности, које се нису могле предвидети у моменту закључења уговора, појави потреба да се уговор измени или раскине, може се то извршити само по сагласности обе уговорне стране.

(2) Измена или раскид уговора по претходном ставу не може се тражити ако се односи искључиво на повећање или снижење првобитно уговорене вредности посла до 10%.

(3) Ако измењене прилике и околности проузрокују повећање првобитно уговорене вредности посла преко 10% саговорач има право да тражи да му се вишак преко 10% накнади или да се уговор раскине. У случају да измењене прилике и околности проузрокују снижење првобитно уговорене вредности посла преко 10% надлежни наредбодавац ће захтевати да саговорач уговорену вредност снизи уколико она прелази 10%. Ако саговорач на ово снижење не пристане надлежни наредбодавац може уговор, уколико није извршен, раскинути.

(4) Захтев за измену или раскид уговора може се узети у обзир само ако је поднет пре истека уговореног рока.

(5) Одлуку о измени или раскиду уговора доноси надлежни наредбодавац који је уговор закључио. Ова одлука постаје пуноважна кад се са њом сагласи министар финансија по претходном саслушању Одбора за оцену државних набавака (§ 116), у чији састав у овом случају улазе Врховни државни правобранилац и по један члан Државног савета, Главне контроле и Касационог суда у Београду, које одређују њихови претседници. Ако је вредност уговора који се раскида већа од 1,000.000.— динара или ако се изменом уговора ангажује нов расход у износу већем од 1,000.000.— динара, потребна је још и сагласност из § 115 став 3.

(6) Одлуку о измени или раскиду уговора из претходног става надлежни наредбодавац ће донети и доставити је на сагласност министру финансија у року од 40 дана, рачунајући од дана када је поступак покренут. Сагласност министра финансија односно сагласност по § 115 став 3 има се донети у року од 20 дана.

(7) Раскид уговора по одредбама претходних ставова не повлачи последице из § 173.

(8) Уговори који су одобрени законом могу се мењати или раскинути само законом.

Накнада у случају повишења или снижења уговорених вредности преко 10% обострано је право уговорних страна, за разлику од стања, предвиђеног у чл. 84 досадашњег закона. И једна и друга страна имају право на измену уговорних услова, а у случају неспоразума, на раскид уговора без штетних последица. Према томе, кад се утврди, да уговорна вредност прелазује 10% првобитне вредности, држава је дужна предузимачу признати одговарајућу накнаду, или га ослободити даљег извршења уговора, као год што је предузимач дужан, у обрнутом случају снижења вредности преко 10% пристати на снижење цена или раскид уговора.

§ 164

(1) Изузетно од поступка прописаног у § 163 може надлежни наредбодавац, који је донео одлуку о уступању посла односно одобрењу погодбе, на захтев сауговорача продужити уговорене рокове најдуже за 30 дана. Овим правом може се надлежни наредбодавац

користити само једанпут за исти рок. За продужење рока преко 30 дана потребна је преходна сагласност министра финансија.

(2) Захтев сауговорача за продужење рока мора бити поднет пре истека уговореног рока. Одлука мора бити донета најдаље у року од 20 дана од дана пријема сауговорачевог захтева. У случају неизвршења обавезе о року услед несавладљиве сметње (*vis major*) захтев сауговорача мора бити поднет у року од 10 дана од дана настале несавладљиве сметње. Одлука о продужењу рока и у овом случају мора бити донета најдаље за 20 дана од пријема сауговорачевог захтева. По истеку ових рокова не може се тражити продужење рокова, нити се рокови могу продуживати, већ се уговор мора раскинути.

(3) Сауговорач коме је рок продужен платиће у корист Народног инвалидског фонда за сваки дан продужења, почев од дана истека уговореног рока до дана испуњена обавезе по 2.— динара од сваке хиљаде вредности оног дела посла који није извршен у уговореном року и за који је рок продужен, уколико се вредност овог дела посла може утврдити; у противном сауговорач ће платити по 2.— динара од сваке хиљаде укупне вредности уговореног посла. Ако је извршење посла уговорено у више патријалних рокова, сауговорач ће ову казну платити само од вредности неблаговремено извршеног дела посла.

(4) Одредбе претходног става не важе кад сауговорач докаже да га је у извршењу обавезе о року омела несавладљива сметња, или

неизвршење уговора од стране државних органа. Ове чињенице морају се утврдити посебном одлуком надлежног наредбодавца.

§ 165

(¹) Пријем извршеног посла по уговору врши се комисијски, изузев из § 147 тачка 1. Комисија мора имати најмање три члана које одређује надлежни наредбодавац у смислу § 130 став 2 и то најмање на 10 дана пре истека уговореног рока. Чланови комисије дужни су отпочети са пријемом на дан уговореног рока. У случају ако се посао извршује пре истека уговореног рока његовом пријему може се приступити и рније.

(²) Надлежни наредбодавци су дужни одређивати за чланове комисије првенствено стручна лица познаваоце ствари, материјала или посла који се има примити. Руковалац ствари и материјала коме се ствари или материјал предаје на руковање мора увек присуствовати пријему истих а по потреби може се одређивати и за члана комисије за пријем.

(³) У случају спора између сауговорача и комисије за пријем сауговорач има право да тражи вештачење по спорним питањима. Вештачење врши комисија од три члана од којих по једног одређују надлежни наредбодавац и сауговорач, а ови бирају трећег који је у исто време и претседник комисије. Сауговорач може тражити вештачење најдаље у року од 5 дана од дана када му је саопштена одлука комисије за пријем. У претставци којом тражи вештачење сауговорач је дужан да именује и лице

које одређује у комисију вештака. У року од 5 дана од дана када је примио сауговорачево тражење, надлежни наредбодавац ће именовати свога члана комисије и одредиће дан састанка ради избора трећег члана комисије. У случају да се одређени чланови комисије у року од 2 дана од дана састанка не сложе у избору трећег члана, одредиће га на захтев надлежног наредбодавца, срески суд надлежан по месту седишта наредбодавца, у ванпарничном поступку, и то од два лица која буду предложили надлежни наредбодавац и сауговорач. Ову одлуку суд је дужан донети у року од 2 дана од дана пријема захтева. За изузеће чланова комисије вештака важе одредбе Грађанског парничног поступка.

(4) Дужност је комисије за пријем као и комисије вештака да утврди, да ли предмет уговора одговара уговорним условима, и да на основу тога донесе одлуку, да ли се предмет уговора прима или одбацује. Оне не могу доносити никакве друге одлуке нити чинити предлоге, нити се такве одлуке и предлози могу примити.

(5) Комисије из претходног става решавају већином гласова.

(6) Одлука комисије вештака по питањима, за која је она по ставу 4 надлежна, обавезна је и за државу и за сауговорача. Њени чланови дужни су да посао обаве у најкраћем могућем року и одговорни су за своје одлуке кривично и материјално. Трошкове вештачења сноси страна на штету које је комисија вештака донела одлуку. Висину трошкова одређује на-

длежни наредбодавац у сагласности са министром финансија, а износ трошкова по приближном прорачуну полаже сауговорач унапред. Ако комисија вештака донесе одлуку у корист сауговорача положени износ му се има вратити.

(7) Чланови комисије за пријем, у случају пријема предмета уговора који не одговара уговорним условима, поред кривичне одговорности одговарају пред Главном контролом за све суме које су на основу њихове одлуке исплаћене, односно које се имају сауговорачу исплатити.

(8) Одговорност из става 6 и 7 не сноси члан комисије који је писмено издвојио своје мишљење и гласао против одлуке.

(9) Ако је уговором предвиђен рок гарантовања, коначан пријем врши по истеку гарантног рока комисија, за чији састав и рад важе одредбе претходних ставова у погледу комисије за пријем.

(10) Ако је испорука уговорена у више партијалних рокова пријем се врши за сваку партију посебно а тако исто и коначан пријем. Привремене исплате у току извршења посла у виду месечних обрачуна (ситуација) не значе пријем извршеног дела посла у смислу одредаба претходних ставова.

§ 166

Изузетно од § 162, ако сауговорач изврши посао у уговореном року али га комисија за пријем одбаци због тога што у целисти или делимично не одговара уговореним усло-

вима а надлежни наредбодавац, у интересу потребе која се има подмитити, нађе да уговор не треба раскинути, може он по пристанку сауговорача одредити нов рок за испуњење уговорене обавезе. Овај се рок одређује према важности и хитности посла с тим да не може бити дужи од 30 дана рачунајући од дана доношења одлуке о продужењу рока. Одлука о продужењу рока има се донети најдаље за 10 дана рачунајући од дана одлуке којом је посао одбачен. После овог рока одлука о продужењу рока не може се доносити а закључени уговор има се сматрати као раскинут. Ако сауговорач део посла који не одговара условима изврши у продуженом року, платиће на вредност овога дела новчану казну чија се висина утврђује условима и која у сваком случају мора бити већа од новчане казне предвиђене у § 164 став 3. Ова новчана казна рачунаће се за време од истека уговореног рока до дана испуњења обавезе. У случају да сауговорач ни у продуженом року ову обавезу не изврши у потпуности, уговор ће се у погледу дела посла који није одговарао условима раскинути (§ 173 став 3).

§ 167

(¹) Изузетно од § 162 може надлежни наредбодавац одлучити да се уговор не раскине и да се извршени посао прими још и у овим случајевима:

1) кад сауговорач уопште није тражио продужење уговореног рока, а посао није извр-

шио у уговореном року већ по његовом истеку, и

2) кад је сауговорач пре истека уговореног рока тражио продужење уговореног рока (§ 164 став 2) и ово продужење му није одобрено, а он је посао извршио после уговореног рока.

(2) Надлежни наредбодовац може у случајевима из претходног става да донесе одлуку само ако је посао у свему осталом извршен по прописаним условима, и ако се са тим, по саслушању Одбора за оцену државних набавака, сагласи министар финансија. У противном уговор се мора раскинути (§ 162).

(3) За примљене послове по ставу 1 сауговорач је дужан да плати за сваки дан задоцњења новчану казну која износи 5.— динара од сваке хиљаде вредности примљеног посла.

§ 168

Од новчане казне наплаћене по §§ 166 и 167 одговарајући део по § 164 став 3 припада Народном инвалидском фонду, а остатак припада држави. Ако су специјалним законима ове казне предвиђене као приход државних фондова, оне ће се у целости предати односном фонду.

§ 169

(1) Као вишкови грађевинских радова сматрају се они радови који су се у току извршења погођеног посла показали неопходно потребни тако, да их је немогућно избећи без штете по

главни погођени посао, а које треба извршити у већим количинама него што је предрачуном предвиђено. Вишкови се могу показати само код оних радова који су предрачуном предвиђени по количини, по врсти и по јединичним ценама.

(²) Вишкови грађевинских радова не могу износити више од 20% вредности погођене врсте посла у којој се вишак појављује. Надлежни наредбодавац који је донео одлуку о уступању посла, може сауговорачу својом одлуком одобрити вишкове радова највише до 10% од вредности погођене врсте посла у којој се вишак појављује; за одобрење вишкова преко тога процента па до 20%, као и у случају да вредност вишкова прелази 100.000.— динара, потребна је сагласност министра финансија по саслушању Одбора за оцену државних набавака.

(³) Ако вишкови грађевинских радова прелазе 20% од погођене вредности односне врсте посла, њих ће испитати и утврдити стручна комисија вештака састављена по одредби § 165 став 3. Ова комисија је дужна истовремено и да утврди да ли, уколико и до кога има кривице за утврђене и потребне вишкова радова.

(⁴) Одлуку о вишковима радова из претходног става доноси на предлог надлежног наредбодавца министар финансија, по саслушању Одбора за оцену државних набавака, а у споразуму са претседником и потпретседником Министарског савета.

(⁵) За кривице из става 3 пројектанти од-

говарају материјално до висине одређеног им хонорара, а државни службеници одговарају још и дисциплински. Новчана казна по овом ставу одређује се одлуком из става 4. Тужба против ове одлуке не спречава њено извршење.

(6) Одобрени вишкови радова могу се уступити и сауговорачу коме је уступљен главни посао и то по постојећим уговореним ценама. У противном вишкови се сматрају као нов посао и има се у свему поступити по одредбама ове уредбе.

(7) Вишкови радова извршени без претходног одобрења по одредбама става 2 и 4 неће се признати ни исплатити сауговорачу главног посла.

(8) Накнадни радови сматрају се као нов посао и са њима се има поступити по одредбама ове уредбе.

(9) Мање извршени радови одбијају се по уговореним ценама.

§ 170

(1) Надлежни наредбодавац не може уговорити плаћање посла унапред.

(2) Изузетно од претходног става може се уговорити плаћање унапред по претходној сагласности министра финансија:

1) са предузећима и заводима од ноторне кредитне способности, као и са предузећима која раде за народну одбрану, уколико не предузимају послове без плаћања унапред;

2) са новчаним заводима који врше службу по државним или самоуправним зајмовима;

3) за закупе зграда и земљишта, уколико се то уговором условљава;

4) са научницима и уметницима за научне и уметничке радове, и

5) са занатлијама за набавку потребних сировина у висини датог јемства, но највише до 25% уговорене цене.

(3) Начин плаћања у случајевима предвиђеним претходним ставовима, као и начин и време обрачуна унапред плаћених износа, морају се одредити уговором или условима.

§ 171

(1) Сауговорач је дужан приликом пријема новца по уговору поднети доказ да је измирио државни порез за последње истекло тромесечје, односно поднети доказ о износу дужног државног пореза и дати изјаву, да одобрава да се из новца који има да прими наплати дужни порез. У противном исплата му се не може извршити. Од овога се изузимају исплате за извршене послове по § 150 као и исплате по пословима уступљеним самосталним државним установама.

(2) Из примања сауговорачева од државе, која потичу из закљученог уговора, држава има првенствено право наплате штете коју претрпи услед неизвршења уговора од стране сауговорача. Остатак служи најпре за обезбеду потраживања трећих лица од сауговорача по послу који је био предмет уговора, као што су исплате радничких надница, радника у акорду и испоручилаца материјала, а потом за обе-

збеду осталих поверилаца судским путем обезбеђених.

§ 172

Уступање права и обавеза из уговора на другога може се извршити само по претходном одобрењу надлежног наредбодавца који је донео одлуку о уступању посла односно одобрењу погодбе. Ако је за доношење те одлуке била потребна сагласност из § 115 став 2 или 3, та је сагласност потребна и за уступање права и обавеза из уговора.

§ 173

(1) У случају раскида уговора држава узима јемство у своју корист. Ако је услед раскида уговора наступила и материјална штета за државу, положено јемство служиће за покриће штете. У случају да је штета мања од вредности јемства, остатак јемства, по наплати штете задржава држава у своју корист, а ако је штета већа за вишак одговара сауговорач целокупном својом имовином.

(2) Као штета сматра се и разлика у цени ако је држава буде морала платити новом сауговорачу са којим закључи уговор по истом послу.

(3) У случају раскида уговора по § 166 задржаће се од сауговорача део јемства сразмерно делу неизвршене обавезе.

(4) Одлуку о узимању јемства у корист државе по претходним ставовима, као и у случају § 144 став 5 доноси надлежни наредбо-

давац који је уговор закључио. Јемство ће у оваквим случајевима припасти држави када одлука о његовом узимању постане правоснажна.

§ 174

(1) Наредбу за повраћај јемства, ако није наступио случај из § 173, издаје надлежни наредбодавац у наредби за исплату, а у случају § 165 став 9 по истеку рока гарантовања и коначном пријему посла.

(2) Ако се уговорени посао имао извршити у ратама, положено јемство враћа се по ликвидацији целокупног посла.

§ 175

(1) За расправу спорова између државе и саговорача надлежни су редовни судови ако се спор односи на накнаду штете.

(2) Избрани и берзански судови не могу се уговорати. Ово не важи за послове који се закључују на берзи и за послове који се закључују у иностранству.

§ 176

Саговорач сноси све државне и самоуправне дажбине и таксе по законима који су важили на дан подношења понуде (§§ 133, 136 и 157) односно на дан закључења непосредне погодбе (§ 148). Више плаћене државне дажбине и таксе обрачунавају се у наредби за исплату и враћају саговорачу на терет кредита из кога се чине расходи за сам посао, а ако овај кредит не буде за ову сврху

довољан поступиће се по § 61 став 2. Више плаћене самоуправне дажбине и таксе дужно је самоуправно тело које их је наплатило вратити саговорачу државе.

§ 177

(1) Министар финансија може по предлогу наредбодавца искључити од једне до три године из учешћа у пословима са државом по одредбама ове главе оне саговораче за које се утврди:

1) да су из неоснованих разлога одустали од извршења својих обавеза;

2) да су у извршењу послова били несолидни;

3) да су макојим начином ометали извршење посла и тиме оштетили државни интерес;

4) да су при извршењу посла причињавали државним властима тешкоће или неприлике неоснованим захтевима и неумесним поступцима;

5) да су се више пута и на тежи начин огрешили о законске дужности послодаваца према својим службеницима и радницима;

6) да су нудили или примали материјалне користи да би на јавном надметању учествовали или не, и

7) да су давањем материјалних користи утицали или покушали утицати на државне службенике у погледу доношења одлука по пословима који су им уступљени.

(2) Ако околности из претходног става утврди помоћни наредбодавац доставиће случај наредбодавцу на поступак.

(3) Против одлуке министра финансија о искључењу по ставу 1 нема места тужби Државном савету.

(4) Одлука о искључењу обзнаниће се у „Службеним новинама” Краљевине Југославије, а има дејство од дана доношења одлуке.

§ 178

Ако је саговорач ослобођен казне из § 164 став 3 по основу неизвршења уговора од стране државе, орган који је проузроковао неизвршење уговора одговара за износ казне која би се имала платити. Надлежни наредбодавац у одлуци коју доноси по § 164 став 4 наређује и наплату казне за коју одговара орган који је проузроковао неизвршење уговора.

§ 179

Ниједним уговором ни погодбом не може се уговорити плаћање у страном монети без претходне сагласности министра финансија.

§ 180

(1) Извођење радова у режији сматра се као изузетан начин рада и дозволиће се само онда, када то ванредна хитност, тајност или сама природа рада и његова целисходност и корисност захтевају.

(2) Радове у режији могу изводити само она државна надлештва, самосталне и остале државне установе које располажу стручним органима за њихово извођење.

(³) За набавку материјала и закључење уговора ради извршења радова у режији важе одредбе ове главе.

(⁴) Извођење радова у режији до 100.000.— динара одобрава наредбодавац (§ 38 став 2), а преко тога износа потребна је претходна сагласност министра финансија. Ако је вредност радова већа од 2,000.000.— динара, потребна је још и сагласност по § 115 став 3.

(⁵) Ближе одредбе о извршењу радова у режији прописује надлежни министар у споразуму са министром финансија.

§ 181

Код самосталних државних установа могу се чинити отступања од одредбе ове главе у овим случајевима:

1) код набавке сировина и полупрерађевина за оне установе које се баве њиховом прерадом;

2) код набавке материјала потребног за њихове радионице ради израде, оправке и преправке објеката и постројења којима се служе, као и набавке потрошног материјала за погон постројења;

3) код инвестиционих расхода;

4) код радова у режији;

5) код продаје њихових прерађевина и производа, и

6) код набавке монополских предмета.

§ 182

(¹) Отступања која се дозвољавају по § 181 састоје се у следећем:

1, у случају из § 181 тачка 1, 2, 3, 4 и 6 код установа које имају управни одобр (§ 216 став 2) извршење посла наређује и доноси одлуке о уступању посла односно одобрењу погодбе управни одбор као помоћни наредбодавац изузетно од § 115 до износа од 1,000.000.— динара, а преко тога износа па до 2,000.000.— динара надлежни министар. За веће износе потребна је и сагласност министра финансија;

2) код установа које немају управни одбор извршење посла из § 181 тачка 1, 2, 3 и 4 наређује и доноси одлуке о уступању посла односно одобрењу погодбе старешина установе као помоћни наредбодавац изузетно од § 115 до износа од 500.000.— динара;

3) у случају из § 181 тачка 5 самосталне државне установе могу вршити непосредну продају за готов новац по ценовнику унапред прописаном од надлежног министра, или на берзи по берзанским ценама, без ограничења вредности и у границама расположиве робе, а уз почек само по одредбама § 207. За продају преко препродаваца (закупаца продаје на велико и мало, заступника и комисионара) као и на тржиштима, поступак и услове прописиваће надлежни министар у сагласности са министром финансија, и

4) у случају из § 181 тачка 6 Управа државних монопола овлашћена је да врши куповину непосредним погодбама или на основу писмених понуда, а у границама расхода ангажованог наредбом за извршење посла.

(2) У свему осталом за послове из претходног става важе одредбе ове уредбе.

§ 183

(1) Све државне потребе (§ 113) имају се по одредбама ове главе подмиривати редовно домаћим производима, прерађевинама или сировинама.

(2) Кад се државне потребе могу подмирити по одредби из претходног става, у надметању односно погодби могу учествовати само наши држављани као и они страни држављани који у нашој држави имају своја предузећа.

(3) Ако се државна потреба не би могла подмирити производима, прерађевинама или сировинама домаћег већ мешовитог порекла, или ако домаћи произвођачи, прерађивачи и предузетници (став 2) не поднесу своје понуде или нуде цене које се не могу прихватити, онда у следећем надметању односно погодби могу, поред лица из става 2, учествовати још и они страни држављани који имају своја предузећа у иностранству. У овом случају понуде наших држављана могу бити скупље од понуда страних држављана до 10% од најниже понуђене цене.

(4) Ако се државна потреба мора подмирити искључиво производима, прерађевинама или сировинама страног порекла, испорука ће се, и то под једнаким условима, уступити првенствено понуђачима нашим држављанима, затим понуђачима страним држављанима који у нашој држави имају своја предузећа и најзад осталим понуђачима страним држављанима.

(⁵) У циљу тачног извршења одредаба из претходних ставова надлежни наредбодавац ће приликом прописивања посебних услова тачно одредити, кога порекла има да буде предмет испоруке (домаћег, мешовитог или страног), а понуђачи су дужни да у својим понудама јасно означи порекло предмета и место његове производње. У случају спора о пореклу предмета испоруке одлучиће министар трговине и индустрије, водећи рачуна о року у коме понуђачи остају са понуђеним ценама у обавези према држави. Против одлуке министра трговине и индустрије нема места тужби Државном савету.

§ 184

(¹) Одредбе ове главе важе и за набавке, радове и остале услуге по којима расходи падају на терет државних фондова и заклада као и осталих ванбуџетских сретстава.

(²) Одредбе ове главе важе и за уговоре и погодбе који држави дају приход, уколико овом уредбом није друкчије одређено. У овим случајевима надлежни наредбодавци, према природи посла, могу чинити отступања у погледу примене одредаба које се односе на услове (§§ 119 и 120), јемства (§§ 122 до 128), подобност (§ 121) и закључење и извршење уговора (§§ 162 до 179).

(³) Бановинска привредна предузећа и установе учествују у државним набавкама под истим условима који по одредбама ове главе важе за самосталне државне установе.

(4) Општинска привредна предузећа и установе и све остале јавне установе учествују у државним набавкама по истом поступку као и приватна лица и предузећа. Када се за њих, с обзиром на њихов јавноправни карактер, могу чинити отступања у погледу јемства, доказа о подобности и закључења и извршења уговора, одређује надлежни наредбодавац уколико самим прописима (статутима) дотичног предузећа није то одређено и одобрено од надлежне државне власти.

(5) За отступања по ставу 2 и 4 потребна је претходна сагласност министра финансија по саслушању Одбора за оцену државних набавака.

§ 185

(1) Одредбе ове главе не важе за набавке и радове који се закључују по компензационим уговорима са страним државним установама или приватним фирмама.

(2) О овим компензационим пословима решава Министарски савет на предлог ресорног министра, а по претходној сагласности министра финансија.

(3) Компензационим уговорима могу се под условом реципроцитета уговорачи ослобођавати плаћања државних и других дажбина.

§ 186

Активни министри и банови, сенатори и народни посланици као и активни државни службеници војног и грађанског реда не могу

бити ни посредни ни непосредни понуђачи или сауговорачи у набавкама, радовима и осталим испорукама и услугама држави. Изузетак од овога може бити у случајевима из § 147 тачка 6 и 15, као и у случајевима закупа зграда за смештај државних надлештава и установа.

ГЛАВА IV

Државна имовина

§ 187

Државном имовином управља министар финансија уколико то овом уредбом или другим законима није друкчије одређено.

§ 188

Министар финансија може своје право управљања државном имовином пренети писменом одлуком на помоћне наредбодавце као управљаче, уколико то одредбама ове главе није друкчије прописано. Ово важи и за ресорне министре и банове који су на основу других закона добили право управљања државном имовином.

§ 189

(1) Државну имовину сачињавају: јавна добра, непокретности, покретности, остала стварна права као и потраживања која припадају држави.

(2) При утврђивању чисте вредности државне имовине узимају се у обзир и стварна права и обавезе које терете државну имовину.

§ 190

Према сврси којој је намењена, државна имовина се дели на:

- 1) јавна добра која служе општој употреби;
- 2) имовину државне управе;
- 3) имовину самосталних државних установа;
- 4) имовину без нарочитог опредељења, и
- 5) имовину државних фондова и заклада.

§ 191

(1) Стање и вредност државне имовине мора се водити у рачунским књигама према одредбама ове уредбе и упутствима која прописује министар финансија.

(2) Рачунопологачи државне имовине у смислу ове уредбе су старешине оних рачуноводстава код којих се воде рачунске књиге о државној имовини.

(3) Руковаоци државне имовине у смислу ове уредбе су она лица којима надлежни управљачи повере државну имовину на руковање или чување.

§ 192

(1) Вредност јавних добара, непокретности и покретности, које су прибављене куповином или израдом у режији, књижи се у рачунским књигама по набавној односно режијској цени.

(2) Поклоњена или завештана јавна добра, непокретности и покретности књиже се по прометној вредности на основу комисијске процене. На исти начин књижи се и вредност јавних добара, непокретности и покретности за које набавна или режијска цена није позната.

(3) Преношење јавних добара, непокретности и покретности из управе једног у управу другог надлештва, врши се по вредности по којој су дотле биле вођене, а по процењеној вредности ако се преношење врши самосталној државној установи.

§ 193

(1) Расходи за одржавање јавних добара, непокретности и покретности, који не повећавају њихову вредност, показују се у предрачуну расхода као материјални расходи.

(2) Сви расходи којима се повећава вредност јавних добара, непокретности и покретности, показују се у предрачуну расхода као инвестициони расходи. Стварно утрошени инвестициони расходи повећавају инвентарску вредност државне имовине.

§ 194

(1) Самосталне државне установе врше годишње отписе од вредности својих имовинских објеката.

(2) Остале државне установе и надлештва не врше отписе од вредности имовинских објеката, већ расходују само отуђене или због неупотребљивости уништене имовинске објекте.

§ 195

(1) Јавна добра се пописују и о њима се воде рачунске књиге само онда ако имају односно кад стекну проценљиву вредност.

(2) Надлежни управљач одређује начин опште употребе јавних добара и брине се за њихово одржавање и усавршавање.

§ 196

(1) За предају појединих делова државне имовине општој употреби као и за отуђење пописаних јавних добара потребно је законско овлашћење.

(2) За поверавање државних јавних добара самоуправним телима на управљање потребно је одобрење министра финансија, односно надлежног министра у споразуму са министром финансија.

(3) Министар финансија, односно надлежни министар у споразуму са министром финансија, може непописана јавна добра предати решењем на употребу појединцима, уколико то није на штету јавних интереса, и то само на ограничено време до највише деведесет година и под условом, да се предаја на употребу може опозвати решењем без права на накнаду, чим то буду захтевали државни интереси.

§ 197

(1) Државне непокретности служе у првом реду за потребе државне управе. Само преко тих потреба могу се оне предати на искоришћавање самосталним државним установама, од-

носно предузећима и установама у којима држава учествује. Државне непокретности без нарочитог опредељења искоришћује министар финансија првенствено у циљу стварања државних прихода.

(²) За предају државних непокретности без нарочитог опредељења на употребу државној управи или самосталним државним установама или самоуправним телима потребно је одобрење Министарског савета по предлогу министра финансија. Самоуправна тела не могу уступљене им непокретности отуђити ни оптеретити и морају их вратити држави са свим подигнутим зградама без права на макакву накнаду, ако је престала потреба или сврха ради које су биле уступљене.

(³) Министар финансија стараће се да поједина државна надлештва и остале државне установе не држе непокретности преко својих потреба, а може их по одобрењу Министарског савета одузимати од једних и додељивати другима или замењивати између њих.

(⁴) Министар финансија може, по одобрењу Министарског савета, заменити државне непокретности за непокретности самоуправних тела, државних фондова и заклада, верских или хуманих установа или друштава, ако је то у општем интересу а држава од тога нема штете. На исти начин могу се заменити државне непокретности и за непокретности приватних лица ако се тиме избегавају расходи за експропријацију или постиже заокружавање (апондација) поседа а држава се за разлику обештети.

§ 198

(1) Државне непокретности могу се отуђити само законом односно на основу законског овлашћења.

(2) Изузетно могу се отуђити непокретности самосталних државних установа као и оне без нарочитог опредељења, ако не доносе приход или не доносе приход сразмеран њиховој прометној вредности или ако је њихово одржавање скопчано са несразмерним трошковима према приходима које дају или ако се више година налазе у државини других лица која их користе без накнаде.

(3) Одлуку о продаји државних непокретности из претходног става доноси надлежни министар по одобрењу министра финансија, ако продајна цена не прелази 300.000.— динара; преко овог износа као и за продају уз плаћање откупне цене у оброцима потребна је сагласност Министарског савета.

(4) Продаја државних непокретности из става 2 врши се на основу писмених понуда (§ 158) до прометне вредности од 300.000.— динара, а преко те вредности јавним надметањем.

(5) Изузетно од претходног става може се вршити продаја државних непокретности, без обзира на њихову прометну вредност, непосредном погодбом (§ 147) и на почек ако је купац самоуправно тело, верска или хумана установа или друштво или ако је услед дугогодишње државине других лица продаја само њима могућа. Одлуку о таквој продаји доноси до прометне вредности од 1,000.000.— динара и

са почеком до највише пет година министар финансија, а преко тих граница Министарски савет, но с тим да се пренос права власништва на купца може извршити тек после потпуне исплате куповне цене.

§ 199

(1) Издавање под закуп непокретности државне управе одобрава надлежни министар, ако закупни рок не траје дуже од годину дана и ако једногодишња закупнина не прелази износ од 300.000.— динара.

(2) Издавање под закуп непокретности самосталних државних установа одобрава надлежни министар, ако закупни рок није дужи од три године и ако годишња закупнина не прелази 1,000.000.— динара.

(3) Издавање под закуп државних непокретности преко ограничења из става 1 и 2 па све до закупног рока од пет година и до једногодишње закупнине од 3,000.000.— динара подлежи одобрењу министра финансија, који је у предњим границама надлежан и за издавање под закуп државних непокретности без нарочитог опредељења.

(4) Издавање под закуп државних непокретности преко граница из претходног стаза одобрава Министарски савет по предлогу министра финансија.

(5) Издавање под закуп државних непокретности врши се, ако годишња закупнина не прелази износ од 300.000.— динара и ако закуп не траје дуже од три године, на основу

писмених понуда (§ 158), а преко овог износа и рока јавним надметањем.

§ 200

(1) Приходи од продаје или замене непокретности државне управе књиже се као нередовни, а приходи од њиховог закупа као редовни државни приходи.

(2) Приходи од продаје или замене непокретности самосталних државних установа, државних фондова и заклада су нередовни, а приходи од њихових закупа редовни приходи дотичних установа односно фондова и заклада.

(3) Приходи од продаје или замене државних непокретности без нарочитог опредељења књиже се као приходи Фонда непокретности Министарства финансија, а приходи од њиховог закупа као редовни државни приходи.

§ 201

(1) Државне покретности које не служе потрошњи, продаји или преради, инвентарски су предмети и њихово стање и вредност показују се у инвентарским књигама.

(2) Државна надлештва и остале установе воде и показују потрошни материјал у посебним рачунским књигама и то само по количини и врсти.

(3) Стање и вредност потрошног материјала, робе за продају, сировина и полупрерађевина показују самосталне државне установе као своју активу у рачуну изравнања.

(¹) Стање и вредност новца, хартија од вредности и драгоцености, које се морају чувати у благајнама, показују се у благајничким књигама по одредбама главе II.

§ 202

Дужност је сваког управљача да набављене инвентарске предмете преда на употребу или на чување одговорним руковаоцима, а за набављени потрошни материјал да одреди одговорног руковаоца и да се стара о стручном надзору над употребом и чувањем инвентарских предмета и над потрошњом материјала.

§ 203

(1) Руковаоци покретним стварима дужни су да непотребне им предмете пријаве надлежном управљачу, да би их доделио другима или изложио продаји. На исти начин поступа се и са предметима који су дотрајали или постали неупотребљиви.

(2) Дотрајалост и неупотребљивост инвентарских предмета и потрошног материјала утврђује се проценом комисије, коју по пријави одговорног руковаоца одређује надлежни управљач.

(3) Продаја инвентарских предмета и потрошног материјала врши се по одредбама главе III.

(4) Приходи од продаје државних покретности књиже се као нередовни приходи по одговарајућим предрачунским партијама и позицијама.

(5) Ако су дотрајали и неупотребљиви инвентарски предмети и потрошни материјал без икакве продајне вредности и ако се ни поједини њихови делови не би могли корисно употребити у државном газдинству уништиће се комисијски.

§ 204

(1) Стварна права књиже се заједно са стварима за које су везана и то по вредности коју претставља њихово остварење, односно њихов откуп.

(2) Право залогe на туђим стварима књижи се заједно са потраживањима која су том залогом обезбеђена.

§ 205

(1) О државним потраживањима воде се активни текући рачуни (§ 80) са ознаком износа, рока доспелости, каматне стопе и начина обезбеђења наплате.

(2) У случају да за државна потраживања није одређен рок доспелости сматра се да иста доспевају о року који је означен у позиву за њихово измирење. Ако је за таква потраживања одређено плаћање камате, а није утврђена каматна стопа, камата ће се наплаћивати од дана њихове доспелости у висини есконтне стопе Народне банке.

(3) Ненаплаћене новчане казне не воде се у рачунским књигама као државна потраживања.

§ 206

Државни зајмови могу се закључивати само законом односно на основу законског овлашћења. Ово важи и за издавање позајмица из државне готовине.

§ 207

(1) Нико нема права на почек за доспела плаћања држави.

(2) Изузетно почек се може одобрити:

1) за плаћање државних дажбина по односним специјалним законима;

2) за потраживања по уговорима и то само ако су обезбеђена јемством, хипотеком, или другом залогом. У овим случајевима почек може одобрити: ресорни министар до 6 месеци ако доспело плаћање не прелази 100.000.— динара; ресорни министар у сагласности са министром финансија до 6 месеци ако доспело плаћање износи преко 100.000.— до 1,000.000.— динара, као и преко 6 месеци ако доспело плаћање не износи више од 1,000.000.— динара. За доспела плаћања преко 1,000.000.— динара почек, без обзира на време за које се даје, одобрава Министарски савет на предлог министра финансија.

(3) Одобрење почека не прекида укамаћивање потраживања.

§ 208

(1) За измену уговорених потраживања у погледу износа, рокова плаћања или каматне

стопе важе одредбе о измени уговора из главе III.

(2) Ненаплатива државна потраживања расходују се а дужник се тиме не разрешава обавеза према држави ако се доцније утврди могућност наплате. Ненаплативост државних потраживања утврђује се по одредбама односног извршног поступника. На основу утврђене ненаплативости министар финансија доноси решење о расхоровању.

(3) У погледу ненаплативих и дубиозних потраживања самосталних државних установа важе одредбе главе V.

§ 209

О државним обавезама насталим из кредитног пословања као и о другим обавезама које немају карактер консолидованих зајмова воде се пасивни текући рачуни са ознаком износа, рока доспелости, каматне стопе и датих обезбеђења.

§ 210

(1) За терећење државне имовине јемством, хипотеком или другом залогом потребан је закон односно законско овлашћење. Исто тако могу се државни приходи заложити или издати под закуп само на основу законског овлашћења.

(2) Изузетно од претходног става министар финансија је овлашћен:

1) да за остварење неодложних потреба самоуправних тела за које држава наплаћује

приходе, преузима јемство за њихове обавезе. Укупан износ ових јемстава не може у току једне године бити већи од 50,000.000.— динара, и

2) да терети државне непокретности службеностима до укупне вредности од 1,000.000.— динара годишње с тим, да вредност поједине службености не прелази износ од 100.000.— динара.

(3) У погледу признања и равнања у спорним питањима важе одредбе Закона о државном правобраниоштву.

(4) Самосталне државне установе могу се равнати, заложити и теретити своју имовину по одредбама главе V.

§ 211

У којим ће се случајевима и на који начин вршити осигурање државних имовинских објеката против пожара и других штета одлучује министар финансија.

§ 212

(1) У привредним предузећима може држава учествовати само у случају, ако је јемство ограничено, ако то траже општи интереси и ако је држава себи осигурала учешће у управи и надзору предузећа сразмерно уложеним сретствима. Одлуку о овоме доноси Министарски савет на предлог министра финансија.

(2) Вредност уложене имовине у предузећима по претходном ставу, у колико нису у

питању новчана сретства, мора се проценити и утврдити у виду „апора”. Уложена имовина расходује се по рачунским књигама, а њена вредност показује се у рачуну изравнања Главног државног књиговодства по номиналној вредности удела који је држава стекла својим учешћем у дотичном предузећу.

(3) Акције удеонице и остала одговарајућа законска доказна сретства којима се доказује учешће државе у овим предузећима морају се чувати у Главној државној благајни, која ће водити старање о њима. Од овога се изузимају самосталне државне установе, које ове хартије од вредности задржавају код себе и показују као своју активу.

(4) Кредитирање привредних предузећа из државних сретстава или давање јемства за њих може се одобрити само ако су у питању општи интереси и ако је наплата односно дато јемство обезбеђено. За доношење одлуке у овим случајевима важе одредбе става 1.

§ 213

Према привредним предузећима из § 212 став 1, а у којима држава учествује, мауком виду са најмање 75%. министар финансија има право повремене контроле.

ГЛАВА V

Самосталне државне установе

§ 214

(1) Самосталне државне установе оснивају се у циљу целисходног искоришћавања др-

жавне имовине, државних повластица и монопола; или у циљу организације новчаног промета народне штедње, народног кредита и нових привредних грана; или у циљу задовољења општих културних, здравствених и социјалних потреба.

(2) За оснивање установа из претходног става потребно је доношење закона односно законског овлашћења.

§ 215

(1) Самосталне државне установе подмирују своје расходе из сопствених прихода, а вишак својих прихода предају Министарству финансија.

(2) Самосталне државне установе имају своју посебну рачуноводствену и благајничку службу.

(3) Изузетно од § 5 ове уредбе и Закона о главној контроли не подлежи претходној (превентивној) контроли органа Главне контроле рачуноводствена и благајничка служба оних самосталних државних установа које имају свој управни одбор. Главна контрола врши само накнадан преглед њихових годишњих завршних рачуна.

(4) Не сматрају се самосталним државним установама предузећа поменута у § 212.

§ 216

(1) Министар у чији ресор спада односна самостална државна установа врховни је управљач установе.

§ 217 и 218 Уредба о држ. рачуноводству

(2) Управа у појединим самосталним државним установама може бити поверена и управном одбору од 3 до 9 чланова. Старешина установе је по свом положају члан управног одбора.

(3) Старешина односно управни одбор установе непосредно је подређен ресорном министру као врховном управљачу.

§ 217

(1) Делокруг рада и начин управљања сваке самосталне државне установе одређују се уредбом, коју прописује Министарски савет на предлог ресорног министра а по претходном саслушању министра финансија.

(2) Уредбом из претходног става не могу се пренети на помоћне управљаче:

1) доношење уредаба, правилника и прописа са општим важењем, и

2) врховни надзор над пословањем установе.

§ 218

(1) Чланови управног одбора одговорни су за своје одлуке, предлоге и мишљења. Они се не могу уздржати од гласања, односно од учествовања у доношењу одлука, предлога или мишљења, а своје суство морају оправдати.

(2) Чланови управног одбора одговарају солидарно за штету која би настала по државу у вршењу њихове дужности. Ову одговорност не сноси онај члан управног одбора који је писмено издвојио своје мишљење

и гласао против дотичне одлуке или предлога или оправдао осуство од учествовања у доношењу одлуке.

(³) Члановима управног одбора припада за њихов рад награда. Врсту и висину награде одређује ресорни министар у споразуму са министром финансија.

§ 219

(1) За сваку одлуку министра као врховног управљача самосталне државне установе потребан је предлог или мишљење управног одбора, односно старешине установе где управни одбор не постоји.

(2) Уколико министар у својој одлуци отступи од предлога или мишљења, чланови управног одбора односно старешина установе ослобођени су одговорности.

§ 220

(1) Према потреби може се уредбом о организацији (§ 217) предвидети и надзорни одбор за контролу рачунског и књиговодственог пословања.

(2) Надзорни одбор се састоји од 3 до 5 чланова које поставља министар као врховни управљач установе.

(3) О утврђеним неправилностима надзорни одбор извештава управни одбор и министра као врховног управљача.

(4) Где постоји надзорни одбор, чланови управног одбора, изузев старешине установе, ослобођени су дужности вршења рачунске и књиговодствене контроле над установом.

(⁵) У погледу одговорности и награде чланова надзорног одбора важе одредбе § 218.

§ 221

(1) Пословна година самосталних државних установа поклапа се са буџетском годином (§ 8).

(2) За отступање од одредбе претходног става потребна је одлука Министарског савета донета на предлог ресорног министра а по саслушању министра финансија.

§ 222

(1) У свом пословању самосталне државне установе морају се руководити начелима привредног газдовања: да из својих прихода покривају све своје расходе и амортизују уложене имовинске објекте, обнављајући их и одржавајући их у стању способном за експлоатацију, и да преко тога још дају држави чисту добит сразмерну повластицама и обиму предузећа. Уколико би се према природи посла или указаној потреби морало отступити од ових начела потребна је претходна сагласност министра финансија.

(2) У случају да самосталне државне установе врше за поједина државна надлештва или за друге самосталне државне установе испоруке, радове или остале услуге, имају право на одговарајућу накнаду. Ова накнада одређује се непосредном погодбом административним путем (§ 129 став 4), а ако се не постигне споразум одлучује Министарски савет.

(3) Самосталне државне установе морају сносити све државне дажбине уколико законским прописима нису од тога ослобођене.

§ 223

(1) Државни имовински објекти који су уступљени самосталним државним установама на стално искоришћење и који су основа њиховог рада, сачињавају њихову основну главницу, а готовина, потрошни материјал, роба за продају, сировине и полупрерађевине претстављају њихову обртну главницу.

(2) Основна и обртна главница, уколико нису набављене туђим сретствима заједно са фондовима сачињавају сопствена сретства самосталних државних установа, која припадају држави и претстављају имовинску вредност установе за државу.

(3) Самосталне државне установе које су према својим специјалним прописима имале до сада друкчију поделу своје имовине од оне предвиђене у ставу 1 могу задржати такву поделу и после ступања на снагу озе уредбе, о чему одлучује ресорни министар у сагласности са министром финансија.

(4) Изузетно од одредаба става 1 и 2 могу поједине самосталне државне установе вршити поделу своје имовине и показивати је у рачунским књигама на начин који пропише ресорни министар у сагласности са министром финансија.

§ 224

(1) Министар финансија може у случају потребе дати самосталним државним установама привремене позајмице из државне готовине уз камату коју он утврђује. Исто тако могу ове установе по претходном одобрењу министра финансија закључивати краткорочне позајмице и непосредно на новчаном тржишту.

(2) Сретства за инвестиције као и сретства за повећање обртне главнице могу самосталне државне установе прибавити државним кредитним операцијама или непосредним задужењем на новчаном тржишту. О таквим задужењима одлучује Министарски савет по предлогу који подноси ресорни министар у споразуму са министром финансија.

§ 225

Самосталне државне установе могу за позајмице из § 224 заложити и теретити своју имовину и то за позајмице из става 1 по претходном споразуму са министром финансија, а за позајмице из става 2 по одобрењу Министарског савета.

§ 226

Самосталне државне установе које имају дотацију покривају своје расходе првенствено сопственим приходима, а само уколико им ови недостају могу користити дотацију.

§ 227

(1) Пословање самосталних државних установа мора се вршити по утврђеном плану га-

здовања, који је основ за израду њиховог годишњег предрачуна расхода и прихода.

(2) О свом пословању самосталне државне установе воде рачунске књиге по начелима двојног књиговодства на начин да могу у свако доба утврдити стање своје имовине и кретање својих расхода и прихода.

§ 228

(1) Предрачуни расхода и прихода самосталних државних установа улазе у састав државног буџета (§ 7 став 3 и § 15).

(2) Изузетно од претходног става може министар финансија, по одобрењу Министарског савета, извршити техничку поделу државног предрачуна на тај начин:

1) што ће предрачунае расхода и прихода самосталних државних установа показати одвојено од предрачуна расхода и прихода државне администрације; или

2) што ће предрачунае расхода и прихода појединих самосталних државних установа показати као независне прилоге уз предрачун расхода и прихода државне администрације, а у предрачуну надлежних министарстава показати само крајњи резултат предрачуна дотичне установе (вишак прихода односно вишак расхода); или

3) што ће у предрачунима надлежних министарстава показати само вишак прихода над расходима, односно вишак расхода над приходима тих истих самосталних државних установа.

§ 229

(1) Самосталне државне установе приликом образовања своје основне и обртне главнице као и на закључку сваке пословне године, приступају попису и процени (инвентарисању) своје имовине.

(2) Приликом процене своје имовине морају се самосталне државне установе држати следећих начела:

1) основна актива процењује се при утврђивању основне главнице по својој прометној вредности а после тога поступа се са њом по § 230;

2) обртна актива процењује се и то:

а) готовина — по номиналној вредности, а стране валуте по њиховом просечном курсу у последњем месецу пословне године;

б) потрошни материјал и залихе сировина највише по набавној цени, узевши у обзир трошкове довоза и смештања;

в) залихе производа (полупрерађевине и готова роба) — по цени производње ако је нижа од тржишне, иначе највише по тржишној цени;

г) хартије од вредности обрачунавају се по просечном курсу у последњем месецу пословне године код установа којима служе као предмет пословања, а код осталих највише по набавној цени, и

д) сигурна потраживања показују се у пуној вредности, дубиозна у вероватној вредности, а ненаплатива отписују се у целости водећи о њима и даље евиденцију у смислу § 280 став 2;

3) пасиву сачињавају сопствена сретства, (основна и обртна главница и фондови), позајмице, дугови и неизвршене обавезе, које се показују према стварном стању по односним рачунима на дан закључка пословне године.

§ 230

(1) Редовно смањење вредности имовинских објеката самосталне државне установе врше редовним годишњим отписима, а ванредне штете и губитке у имовинским објектима изравнавају ванредним отписима.

(2) Ресорни министар у споразуму са министром финансија, издаје упутства о начину израчунавања редовних годишњих отписа и доноси решења о ванредним отписима.

(3) Износом редовних и ванредних отписа смањује се основна главница самосталних државних усанова.

(4) Која су потраживања дубиозна и у ком се износу имају умањити приликом њихове процене, одлучује министар као врховни управљач на предлог управе односно старешине усанове према вероватној могућности њихове наплате, узевши у обзир и вредност обезбеђења. На исти начин утврђује се и ненаплативост потраживања, а њихов отпис може се изузетно од § 208 став 2 извршити и пре завршетка извршног поступка.

(5) Извршни редовни отписи морају се унети у предрачун расхода за наредну буџетску годину као редовни материјални расходи и на терет ових дотирају се фонду за обнову имовине. Ванредни отписи дотирају се на исти

начин из резервног фонда, а ако овога нема морају се унети у предрачун расхода као нередовни расходи и на терет ових дотирати фонду за обнову имовине.

(⁶) Сретства фонда за обнову имовине служе за обнављање имовинских предмета самосталних државних установа и троше се на основу одобреног плана газдовања по истим начелима која важе за вршење осталих материјалних расхода.

(⁷) У случају великих штета или губитака могу се отписи, по одобрењу Министарског савета, а по споразумном предлогу ресорног министра и министра финансија, поделити и на више пословних година и тада се има поступити сходно одредби § 27.

§ 231

После извршених отписа и дотација фондовима самосталне државне установе састављају годишњи рачун губитка и добитка и рачун изравнања.

§ 232

(1) У рачуну губитка и добитка морају се показати:

1) општи расходи установе, који садрже принадлежности особља и све управне трошкове;

2) производни, режиски и остали трошкови учињени за остварење прихода, груписани према врстама прихода са којима су у вези;

3) приходи груписани по врстама, и

4) разлика између расхода и прихода, која претставља добитак или губитак установе.

(2) Сем рачуна губитка и добитка самосталне државне установе састављају и рачун извршених расхода и остварених прихода по предрачунау сходно одредби § 88 став 1, који је саставни део државног завршног рачуна.

§ 233

(1) У ручуну изравнања мора се показати целокупна актива и целокупна пасива установе.

(2) Активу сачињава сва имовина на дан закључка пословне године, са овом поделом:

- 1) готовина и вредности у касама;
- 2) потраживања — по текућим рачунима;
- 3) сировине, материјал и полупрерађевине;
- 4) готова роба — прерађевине;
- 5) вредности и сретства разних фондова;
- 6) непокретна и покретна инвентарска имовина (непокретности, постројења, инсталације и остали инвентарски предмети);

7) депозити, и

8) рачунска актива (прелазна књижења, расходи плаћени за наредну годину и приходи из текуће године за наплату у наредној години).

(3) Пасиву сачињавају уложена главница, фондови и дугови, са овом поделом:

- 1) основна главница;
- 2) обртна главница;
- 3) фондови (посебно сваки фонд);
- 4) дугови (туђа сретства);

5) депозити (као дуговање полагачима истих), и

6) рачунска пасива (прелазна књижења, неподмирене обавезе текуће године и приходи наплаћени за рачун наредне године).

§ 234

За признања и равнања у спорним питањима важе и за самосталне државне установе одредбе Закона о државном правобраништву.

§ 235

(1) Према природи свога пословања самосталне државне установе могу оснивати разне фондове. Сврха и начин оснивања сваког фонда мора се јасно одредити организационом уредбом. За исту сврху може постојати само један фонд.

(2) Самосталне државне установе са вредним циљевима обавезне су основати ове фондове:

1) резервни фонд, коме се дотирају одређени постотци од чисте добити, а који служи за покриће пословних губитака и за отпис дубиозних и ненаплативих потраживања;

2) фонд за обнову имовине, коме се врше дотације по § 230 став 5, а сретства фонда употребљавају по § 230 став 6, и

3) фонд за осигурање против пожара и других штета, коме се дотирају одређени постотци од чисте добити, а који служи за покриће штета од пожара као и других оштећења имовине.

(3) Оснивање фондова који нису предвиђени овом и организационом уредбом одобрава на предлог управе надлежни министар у споразуму са министром финансија.

(4) Ако део чисте добити који се дотира појединим фондовима није предвиђен законом или организационом уредбом, утврђиваће га на предлог управе ресорни министар, у споразуму са министром финансија за сваку пословну годину.

§ 236

(1) Самосталне државне установе врше набавке потрошног материјала, сировина и полупрерађевина на рачун своје обртне главнице из њених расположивих сретстава, а као предрачунски расход показују вредности само утрошених количина материјала, сировина и полупрерађевина.

(2) Набавка материјала на рачун обртне главнице врши се независно од предрачуном расходованих вредности утрошеног материјала, сировина и полупрерађевина но с тим, да вредност материјала крајем пословне године не сме прекорачити укупни износ обртне главнице.

ГЛАВА VI

Контролна служба

§ 237

Контролну службу у смаслу § 1 тачка 6 ове уредбе врше:

§ 238 и 239 Уредба о држ. рачуноводству

- 1) рачуноводства при државним надлештвима и самосталним државним установама;
- 2) надлежни наредбодавци односно управљачи;
- 3) финансијски директори, односно старешине надлештава која имају делокруг финансијских дирекција, и
- 4) министар финансија.

§ 238

(1) Сталну рачунску контролу над извршењем ове уредбе врше рачуноводства при надлештвима, банским управама и самосталним државним установама, а рачунску контролу над радом рачуноводстава врши Министарство финансија.

(2) Рачунска контрола обухвата преглед и испитивање докумената, рачунских књига, обрачуна и извештаја који се подносе рачуноводствима односно које рачуноводства подносе Министарству финансија према правилицима, упутствима и наређењима министра финансија.

§ 239

(1) О неуредностима и неправилностима које се утврде рачунском контролом из претходног параграфа надлежна рачуноводства састављају примедбе и упућују их одговорним органима на извршење.

(2) Рок за поступак по примедбама не може бити краћи од 8 дана нити дужи од

месец дана. О продужењу овог рока одлучује старешина надлештва односно самосталне државне установе чије је рачуноводство учинило примедбе. Исти старешина надлежан је и да одбаца или уважи правдање одговорног органа.

(³) Против одлука из претходног става има места жалби министру финансија у року од 15 дана.

(⁴) Ако одговорни орган према примедбама надлежног рачуноводства не изврши у одређеном року примедбе, сносиће трошкове органа који буде упућен на лице места ради свршавања тих послова.

(⁵) Ако се рачунском контролом утврди штета за државу надлежно рачуноводство је дужно да против одговорног органа поднесе тужбу Главној контроли.

§ 240

(¹) Непосредну контролу над руковаоцима државном имовином и имовином државних фондова и заклада врши надлежни наредбодавац односно непосредни управљач редовним и ванредним прегледима стања благајне и других имовинских предмета.

(²) Редовни преглед благајне по претходном ставу мора се вршити на свршетку сваког месеца, а ванредни кадгод то надлежни наредбодавац односно непосредни управљач нађе за потребно, но најмање једанпут годишње.

(³) Редовни преглед имовинских предмета мора се вршити на свршетку сваког периода за који се закључује државни завршни рачун,

§ 241 и 242 Уредба о држ. рачуноводству

а ванредни кадгод то надлежни наредбодавац односно непосредни управљач нађе за потребно, но најмање једанпут годишње.

(4) Надлежне наредбодавце односно непосредне управљаче могу у вршењу прегледа заступати њихови заменици или органи за то одређени.

(5) Надлежни наредбодавци и непосредни управљачи односно њихови заменици или одређени органи, који су вршили редовне прегледе благајна или имовинских предмета, одговарају држави за штету која није била на време откривена услед несавесно извршеног прегледа.

(6) Надлежни наредбодавци и непосредни управљачи односно њихови заменици одговарају исто тако и за штету неблагоприятно откривену услед невршења редовних прегледа.

(7) Прегледи и контрола код војске и морнарице врше се по одредбама Закона о администрацији војске и морнарице.

§ 241

Директори финансијских дирекција и старешине надлештава која имају делокруг финансијских дирекција имају права одређивања органа за преглед њима подручних надлештава и установа. Одређени органи имају сва права и дужности органа које одређује министар финансија, а директори и старешине имају права и дужности из § 244 став 3 и 5.

§ 242

(1) Министар финансија врши контролу над радом свих државних надлештава, самосталних

државних установа и државних фондова и заклада независно од контроле коју врше поједини надлежни наредбодавци и други органи по одредбама ове уредбе. Овој контроли подлеже и оне самоуправне и приватне установе које држава материјално помаже.

(2) Контролу из претходног става министар финансија врши преко својих изасланика којима он или орган кога он овласти, издаје потребно пуномоћије.

§ 243

(1) Изасланик министра финансија одређен за преглед има се са својим пуномоћијем пријавити старешини надлештва или установе, за чији је преглед одређен, а овај је дужан да му стави на расположење документа и књиге које буде тражио, као и да му пружи сва потребна објашњења.

(2) Опумоћени изасланик министра финансија не сме у свом раду прекорачити дато му пуномоћије.

§ 244

(1) Изасланик министра финансија одређен за преглед мора свој пут и поверени му задатак чувати у тајности и одређену дужност најсавесније извршити. За повреду тајности изасланик одговара дисциплински као и материјално ако услед тога настане штета за државу.

(2) Ако изасланик приликом прегледа утврди мањак у новцу или материјалу или макоју другу штету по државу, позваће одговорна

лица да штету накнаде и одредити им рок у коме то имају учинити. Овај рок не може бити дужи од 5 дана.

(3) У случају да одговорна лица у одређеном им року не поступе по изасланиковом захтеву, изасланик ће донети одлуку о обезбеђењу утврђеног државног потраживања и доставити је надлежној управној власти, ако је у питању обезбеђење на припадностима. По одлуци изасланика мора надлежна власт најхитније поступити. Истовремено изасланик је дужан доставити ову одлуку и одговорним лицима, која се противу ње могу жалити министру финансија у року од 15 дана. Изјављена жалба не спречава извршење одлуке о обезбеђењу.

(4) Ако је у питању обезбеђење штете на осталој имовини одговорних лица, изасланик ће то обезбеђење тражити од надлежног редовног суда. Судови код којих изасланици министра финансија затраже обезбеђење штете на имовини одговорних лица сматраће такве захтеве као хитне и одмах их узимати у поступак и за њих је обавезно рачунско стање онако како су га изасланици утврдили.

(5) По свршеном послу изасланик подноси министру финансија извештај о своме раду са својим примедбама о свима неправилностима које је прегледом утврдио. На основу овог извештаја министар финансија доноси одлуку о даљем поступку. Ако министар финансија одобри поступак изасланика у погледу стављеног односно траженог обезбеђења, поднеће у року од три месеца од стављеног односно траженог

обезбеђења пријаву. Главној контроли ради доношења одлуке о накнади штете причињене држави.

(6) Ако изасланик приликом прегледа нађе да поред штете постоји и кривична радња, поднеће кривичну пријаву по одредбама Закона о судском кривичном поступку. Суд ће по поднетој пријави расправити само питање кривичне одговорности, а у погледу материјалне одговорности важе одредбе претходних ставова.

§ 245

(1) Изасланик министра финансија, у случају утврђене штете по државну имовину, донеће одлуку о удаљењу од дужности благајника односно руковаоца.

(2) Одлуку о удаљењу доставља изасланик удаљеном службенику и његовом старешини, који ће одредити друго лице коме ће се предати дужност удаљеног службеника.

(3) Против одлуке изасланика може удаљени службеник поднети жалбу министру финансија у року од 15 дана. Против одлуке министра финансија нема места тужби Државном савету.

(4) Службенику удаљеном од дужности обуставља се почев од првог наредног месеца од дана одлуке о удаљењу ради обезбеђења (§ 244 став 3) половина чистих принадежности која се у случају осуде рачуна у накнаду штете држави.

§ 246

Контролна служба у смислу одредаба ове главе врши се независно од контроле коју обавља Главна контрола по Закону о главној контроли.

Прелазне и завршне одредбе

§ 247

Док не буде извршена систематизација места и звања, у личним расходима показате се звања државних службеника и број места у тим звањима према стварној потреби.

§ 248

(1) Министарски савет ће на предлог министра финансија донети решење о томе, које се од постојећих државних установа имају сматрати као самосталне државне установе у смислу ове уредбе.

(2) Док се не донесу уредбе из § 217 за поједине самосталне државне установе важиће досадашњи организациони прописи.

§ 249

(1) Стање и вредност јавних добара, имовине државне управе и оне без нарочитог одредења, у смислу § 85 став 1 и § 190 пописате се и увести у рачунске књиге најдаље у року од три године од дана ступања на снагу ове уредбе. Ово важи и за самосталне

државне установе и државне фондове и закладе.

(2) Самосталне државне установе, које већ показују стање и вредност својих имовинских објеката у рачуну изравнања, саобразиће попис и показивање вредности своје имовине одредбама ове уредбе најдаље у року од године дана од дана њеног ступања на снагу.

§ 250

До истека рокова по претходном параграфу државни завршни рачун се састоји само из рачуна по § 87 тачка, 1, 2 и 3.

§ 251

Уговори и погодбе закључени пре ступања на снагу ове уредбе остају и даље на снази, а за њихову измену важе одредбе ове уредбе.

§ 252

(1) Ступањем на снагу ове уредбе престаје важити Закон о државном рачуноводству од 6 марта 1910 године са свима његовим изменама и допунама, као и све остале одредбе које су у супротности са прописима ове уредбе. Једновременно се укида и Закон о државном рачуноводству од 15 јула 1934 године.

(2) Изузетно од претходног става остају и даље на снази: одредбе Закона о администрацији војске и морнарице уколико се односе на снабдевање војске и морнарице за време мобилног и ратног стања; Уредба са законском

снагом о извођењу радова на утврђивању М. с. бр. 1080 од 7 септембра 1939; Уредба о изузетним војним набавкама М. с. бр. 1174 од 27 септембра 1939 и Уредба о набавкама ваздухопловног и осталог ратног материјала изузетно од одредаба Закона о државном рачуноводству М. с. бр. 310 од 7 марта 1940 године. Када ће престати важност ових уредаба одредиће Министарски савет по предлогу министра финансија у споразуму са министром војске и морнарице.

§ 253

Ближа упутства као и правилнике за извршење ове Уредбе прописаше министар финансија.

§ 254

(¹) Време од 1 априла до 31 децембра 1941 године чини засебан буџетски период, за који важе одредбе ове уредбе.

(²) У погледу израде и извршења буџета Министарски савет може на предлог министра финансија за буџетски период из претходног става одобрити поступак по досадашњим прописима.

§ 255

Ова уредба ступа на снагу 1 априла 1941 године изузев одредаба из § 228 став 2, § 248

и § 254 став 2, које ступају на снагу даном
обнародовања у „Службеним новинама”.

М. с. бр. 316
7 марта 1941 године
у Београду

Претседник Министарског савета и
заступник Министра унутрашњих послова,
Драгиша Цветковић, с. р.

Потпретседник Министарског савета
Вл. Мачек, с. р.

(следају потписи остале г. г. министара)

РЕГИСТАР

Бројеви означају стране

- Аванси, код уговора 104;
Ажирање, кредита 40;
Ангажовање, расхода 21, 24;
Банови, забрана учествовања у држ. набавкама 144;
Бановинска предузећа, учествовање у држ. набавка-
ма 113;
Биланс, самосталне установе 138;
Благајна, преглед 143;
Благајничка служба, 50;
Благајнички бонови, 9, 54;
Буџет, доношење 8, извршење 21, израда 15, обнаро-
довање 20, оригинални примерци 20, основне од-
редбе 7, подела 11, продужење 8, састављање пре-
длога 19;
Буџетска година, 8;
Буџетска резерва, 13, 28;
Вештачка комисија, 98;
Виза, месне контроле 37;
Вирмани, 27;
Вишак, 10; грађев. радова 112;
Газдинство, полагање рачуна 45;
Гарантна писма, 66, замена 81;
Главна контрола, надзор 7;
Готовина, државна 39;

- Дажбине, које сноси саговорач 107;
Дванаестине, 8, 22;
Депозит, 54, пословање 43;
Дефицит, предрачунски 39;
Диспозициони фонд, 17;
Дисциплинска одговорност, рачунских и благајничких чиновника 6;
Домаћа радиност, заштита 112, 113;
Дотације, самосталним установама 134;
Државно рачуноводство, шта обухвата 5;

Завршни рачун, 8, државни 45;
Задужење, државе 57;
Зајмови, државни 125;
Закладе, в. фондови;
Закуп, држ. непокретности 121;
Записи, благајнички 54;
Записник, јавног надметања 74;
Застарелост, потраживања према држави 32, потраживања државних 33;
Звања, у буџету 15;

Изасланик, за извршење прегледа 145;
Измена, закона путем фин. закона 9, уговора 94;
Имовина, без опредељења 116, држава 44, 115, 148, државне управе 116, самосталних установа 133 116, фондова и заклада 116;
Инвентар, држ. имовине 48; самосталне установе 136;
Искључење, из послова са државом 108;
Исплате, 36, 52, наредба 23, непосредне погодбе 85, привремена 41;

Јавна добра, 116, попис 118;
Јавна надметања, 58, 68, друго 77, пријем понуда 71, усмено 73;

- Јавност, буџета 8;
Јемство, 64, замена 65, одузимање 106, повраћај 80,
107, у благ. записима 56;
- Казне, ненаплаћене 124;
Камата, за бонове и записе 57, на јемства 65;
Кауција, 64, в. јемство;
Комисија, која врши надметање 70;
Компензациони уговори, 114;
Контролна служба, 141;
Корисник, 53;
Кредит, неискоришћен 39, шта је 13;
Курсне разлике, 14;
- Министри, забрана учествовања у држ. набавкама 114;
Набавке, самосталних установа 141;
Надзор, 142, Главне контроле 7, Министра финансија
над држ. рачунов. 6, непосредни 143;
Надзорни одбор, самосталне установе 131;
Надничар, исплата 53;
Најповољнија понуда, 78;
Накнада, штете услед раскида 106;
Налог, докле може бити издат 38, за исплату или на-
плату 37, књижење 38;
Наплата, 52, прихода 32;
Наредба, за исплату 23 по извршењу посла 58;
Наредбодавац, 21, помоћна служба 50, помоћни 26;
Наредбодавно право, пренос 27;
Нар. скупштина, буџетско право 8;
Непокретности, државне 44, 118;
Непосредна погодба, 81;
- Обавеза, код непосредне погодбе — трајање 87, код
писмене понуде 92, по понуди докле траје 78,
створена у току буџет. године 13;

Обвезнице, државне 57, које служе као јемство 66;
Обртни капитал, 40, 47;
Овлашћење, у фин. закону 9, 11;
Одбор, за оцену држ. набавака 59, 60;
Одговорност, за штету 7;
Одлука, о одобрењу непосредне погодбе 87, о уступању посла 78;
Општинска предузећа, учествовање у држ. набавкама 114;
Осигурање, држ. објекта 127;
Отпис, код самосталних установа 137, од вредности држ. имовине 117;

Пензије, личне и породичне 15;
Писмене понуде, 89;
Поверилац, 53;
Поверљиви кредит, 17;
Позајмице, привремене 54, самосталним установама 134;
Подобност, понуђача, 64;
Понуде, за јавно надметање 70, код јавног надметања 76;
Порез, доказ о регулисању 105;
Посланици, забрана учествовања у држ. набавкама 114;
Пословање, буџетско и ванбуџетско 35, самосталних установа 132;
Пословна година, самосталне установе 132;
Потврда, о пријему 53;
Потраживања, државна 124, државна — измена услова 125, ненаплатива 126;
Потрошни материјал, 122;
Почек, за доспела плаћања 125;
Права, не стичу се и не губе буџетом 15;
Правилник, за извршење 150;
Првенствене наплате, из примања саговорача 105;
Преглед, благајне 143, од стране изасланика 146;

- Предрачун**, самосталне установе 135;
Привредна предузећа, учествовање државе 127;
Признаница, 53;
Пријем, извршеног посла 98, посла или набавке изузетан 101;
Приходи, буџетски 11, државни 31, од непокретности 122, подела 14, предвиђање 18, самосталних установа 129;
Принадлежности, исплата 52;
Продаја, држ. имовине 118, држ. непокретности 120;
Продужење, буџета 8, рока уговора 96, 101;

Равнотежа, буџета 20;
Раскид, уговора 93 и даље, 106;
Расходи, ангажовање 21, буџетски 11, за одржавање држ. имовине 117, за поверљиве цели 17, за покриће губитка самост. установа 18, из фондова и заклада 41; инвестициони 13, 16, лични 16, материјални 16, накнадни и ванредни 30, подела 12, по уговорима 17, редовни и нередовни 12, самосталних установа 129;
Расходовање, покретности 123;
Рачун изравнања, 47;
Рачуноводства, посебна 35;
Рачуноводствена служба, 33;
Рачунополагач, 30, држ. имовине 116;
Рачунска година, 8;
Рачунске књиге, 34, држ. имовине 116;
Реверс, на положено јемство 66;
Режија, извођење радова 109, извршење расхода 24;
Резерва, буџетска 13;
Рекапитулација, држ. имовине 49, прихода и расхода 20;
Руководилци, држ. имовине 116, покретним стварима 123;

Самосталне установе, 128, 148, изузецији о уговорима 110, имовина 116, материјални расходи 29;
Сенатори, забрана учествовања у држ. набавкама 114;
Спорови, надлежност 107, самосталних установа 140;
Стварна права, на држ. имовини 124, 126;
Страна монета, не може се уговарати 109;
Суфицит, 10, предрачунски 39;

Такса, уговорна 93;

Текући рачун, пасивни 126, пословање 42;

Уговори, дугорочни 61, закључени пре ове Уредбе 149, 149, компензациони 114, са државом 58;

Уговорна казна, за продужење уговора 97, расподела 102;

Удаљење, од дужности 147;

Уже надметање, 75;

Уложне књижице, као јемство 66;

Управа, самосталним установама 130;

Управни одбор, самосталне установе 130;

Услови, уговорни 61;

Уступање посла, 79, уговорних права 106;

Финансијски закон, 9, 11;

Фондови, 41, имовина 116, самосталних установа 140;

Цесија, уговорних права 106;

Чиновници, забрана учествовања у држ. набавкама 114.

С А Д Р Ж А Ј

УРЕДБА

О

ДРЖАВНОМ РАЧУНОВОДСТВУ

Страна

УВОДНЕ ОДРЕДБЕ 5

ГЛАВА I

Државни буџет

1.	Основне одредбе	7
2.	Израда државног буџета	15
3.	Извршење државног буџета	21

ГЛАВА II

Рачуноводствена и благајничка служба

	А. Рачуноводствена служба	33
1.	Буџетско и ванбуџетско пословање	35
2.	Пословање по текућим рачунима	42
3.	Пословање депозитима	43
4.	Вођење података о државној имовини	44
5.	Полагање рачуна целокупног државног газдинства	45
6.	Вршење помоћне службе за наред- бодавце	50
	Б. Благајничка служба	50

ГЛАВА III

Уговори

	• • • •	Страна
1. Основне одредбе		58
2. Услови	: : : : :	61
3. Јемство (кауција)	• • • •	64
4. Јавна надметања	• • • •	68
5. Непосредне погодбе	• • • •	81
6. Писмене понуде .	• • • •	89
7. Заједничке одредбе		93

ГЛАВА IV

Државна имовина	115
-----------------	-----

ГЛАВА V

Самосталне државне установе	128
-----------------------------	-----

ГЛАВА VI

• Контролна служба	141
Прелазне и завршне одредбе	148

Ревизија последњег табака
одобрена 19 марта 1941.

ЗБИРКА ЗАКОНА

ИЗДАВАЧКОГ И КЊИЖАРСКОГ ПРЕДУЗЕЋА

ГЕЦА КОН А. Д.

Св. 1 Уредба о ликвидацији земљорадничких дугова	40.—
Св. 2 Уредба о издржавању народних школа . . .	20.—
Св. 3 Уредба о изабраним одборима	20.—
Св. 4 Закон о организацији финансијске контроле .	60.—
Св. 5 Законодавство о задругама	30.—
Св. 6 Уредба о утврђивању минималних надница .	12.—
Св. 7 Закон о организацији финансијске управе . .	20.—
Св. 8 Финансијски закон за 1937—38 годину	45.—
Св. 9 Закон о држ. рачуноводству	50.—
Св. 10 Закон о извршењу и обезбеђењу	40.—
Св. 11 Прописи о ликвидацији земљорадничких дугова .	30.—
Св. 12 Грађански Законик за Краљевину Србију . .	50.—
Св. 13 Закон о привредним задругама	20.—
Св. 14 Закон о осигурању радника	100.—
Св. 15 Устав Краљевине Југославије	15.—
Св. 16 Закон о личним именима	10.—
Св. 17 Закон о заштити јавне безбедности	20.—
Св. 18 Закон о овлашћеним инжењерима	10.—
Св. 19 Трговачки закон за Краљевину Југославију . .	40.—
Св. 20 Закон о унутрашњој управи	40.—
Св. 21 Закон о Државном савету и Управним судовима	15.—
Св. 22 Закон о извршењу и обезбеђењу	60.—
Св. 23 Брачна правила	30.—
Св. 24 Закон о избору сенатора	40.—
Св. 25 Правилник о дужност. и овлашћ. изврш. органа	15.—
Св. 26 Закон о пензионом осигурању службеника . .	40.—
Св. 27 Закон о одликованима орденом Карађорђевог звезде са мачевима	5.—

ЗБИРКА ЗАКОНА

ИЗДАВАЧКОГ И КЊИЖАРСКОГ ПРЕДУЗЕЋА

ГЕЦА КОНАД.

Св. 28 Закон о лову	50.—
Св. 29 Закон о слатководном рибарству	15.—
Св. 30 Закон о штампи	10.—
Св. 31 Финансиски закон за 1938—39 годину	45.—
Св. 32 Правилник о извршењу закона о слатководном рибарству са осталим прописима	30.—
Св. 33 Закон о издавању тапија	10.—
Св. 34 Правилници о вршењу приправне вежбе и по- лагању судијског и адвокатског испита	10.—
Св. 35 Закон о лекарима специјалистима	10.—
Св. 36 Tablica opasnosti	20.—
Св. 37 Закон о лекарима	30.—
Св. 38 Закон о избору народних посланика	10.—
Св. 39 Општи рударско-полицијски прописи	60.—
Св. 40 Законодавство Српске прав. цркве	50.—
Св. 41 Финансиски закон за 1939—40 годину	45.—
Св. 42 Нови прописи у рударској струци	60.—
Св. 43 Одредбе о специјалном доприносу за Фонд на- родне одбране и Уредба о Народном сан. фонду	15.—
Св. 44 Уредба о сузбијању скупове	10.—
Св. 45 Кривични законик	20.—
Св. 46 Уредба о одећи жандармерије	10.—
Св. 47 Закон о градским општинама	20.—
Св. 48 Уредба о изборима народних посланика са Зако- ном о бирачким списковима	10.—
Св. 49 Рударски законик	30.—
Св. 50 Уредба о државној мобилизацији	25.—
Св. 51 Уредба о бановима Хрватској	40.—
Св. 52 Правило жанд. службе	40.—
Св. 53 Закон о чиновницима	40.—
Св. 54 Законик о судско-кривичном поступку	50.—
Св. 55 Закон о администрацији војске и морнарице	20.—
Св. 56 Закон о радњама	50.—
Св. 57 Закон о Главној контроли	40.—